

The Relationship between the Need for Cognitive Closure and Value Priorities of University Students

Saadet Aylin YAĞAN^{a*} (ORCID ID - 0000-0002-7429-7415)

^aTokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tokat/Türkiye

Article Info

DOI: 10.14812/cufej.759416

Research Article

Article history:

Received 07.28.20

Revised 03.10.21

Accepted 03.21.21

Keywords:

Canonical Correlation,
University Students,
Need for Cognitive Closure,
Regression,
Values.

Abstract

The purpose of this study is to reveal the relationship between the need for cognitive closure and value priorities of university students. Quantitative research method and associational research design were adopted in the research. The sample consisted of 148 university students. Data collection tools are Need for Cognitive Closure Scale and Portrait Values Questionnaire (PVQ-RR). Pearson correlation coefficient, canonical correlation analysis and multiple regression analysis were used in the analysis of the data. According to the results, the values that students give the most importance to are security-societal, dependability, care, and concern. The order of importance of higher order values is self-transcendence, openness to change, conservation and self-enhancement. Need for cognitive closure level of the students is high. The highest mean belongs to ambiguity, and the lowest mean belongs to predictability dimensions. Statistically significant relationships were found between the need for cognitive closure and achievement, face, and security societal. Only one pair out of four canonical pairs obtained from canonical correlation analysis has sufficient relationship to continue the analysis. For this canonical pair, all of the four dependent variables (self-transcendence, self-enhancement, openness to change, conservation) and four independent variables (order, predictability, decisiveness, ambiguity) have significant loading. According to the regression analysis results, order and ambiguity predict self-transcendence; predictability and decisiveness predict self enhancement; ambiguity and decisiveness predict openness to change, and order and predictability predict conservation significantly.

Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Kapanma İhtiyaçları ile Değer Öncelikleri Arasındaki İlişki

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cufej.759416

Makale Geçmişi:

Geliş 28.07.20

Düzeltilme 10.03.21

Kabul 21.03.21

Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler:

Kanonik Korelasyon,
Üniversite Öğrencileri
Bilişsel Kapanma İhtiyacı,
Regresyon,
Değerler.

Öz

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin bilişsel kapanma ihtiyacı ile değer öncelikleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi ve ilişkisel araştırma deseni benimsenmiştir. Örnekleme 148 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Veri toplama araçları, Bilişsel Kapanma İhtiyacı ve Değer Tercihleri Ölçekleridir. Verilerin analizinde Pearson korelasyon katsayısı, kanonik korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Sonuçlara göre öğrencilerin en fazla önem verdiği değerler; sosyal güvenlik, dürüstlük, yardım etme, eşitlik ve adalet olmuştur. Ana değerler bağlamında önem sırası; öz-aşkınlık, değişime açıklık, muhafazakarlık ve kendini geliştirme şeklindedir. Öğrencilerin bilişsel kapanma ihtiyaçları yüksek düzeydedir. En yüksek ortalama, belirsizlik istememe, en düşük ortalama öngörülebilirlik boyutlarına aittir. Bilişsel kapanma ihtiyacı ile başarı, saygınlık ve sosyal güvenlik değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Kanonik korelasyon analizi sonucu elde edilen dört kanonik çiftten yalnız bir çift arasındaki ilişki analize devam etmeye yeterli. Bu kanonik çift için dört bağımlı (öz-aşkınlık, kendini geliştirme, değişime açıklık, muhafazakarlık) ve dört bağımsız değişkenin (düzen arama, öngörebilme, hızlı karar verme, belirsizlik istememe) tamamı anlamlı yüklerle sahiptir. Regresyon analizi sonuçlarına göre öz-aşkınlık değerini düzen arama ve belirsizlik istememe; kendini geliştirme değerini öngörülebilirlik ve hızlı karar

* Author: saadetaaylin.yagan@gop.edu.tr

Introduction

Values are conscientious criteria that are accepted and aspired for by society, thought to be important by the individuals practicing them, and guide them in distinguishing right from wrong. Values play a central role in individuals' lives, strengthening and shaping their characters. Individuals' attitudes, beliefs, judgments, decisions, preferences, behaviors, relationships, goals, and visions are influenced by their values. Values induce individuals to be influenced by their environment and to regulate their behaviors in line with the benefit of the society and themselves (Çalışkur, Demirhan, & Bozkurt, 2012; Herdem, 2016; Kapkın, Çalışkan, & Sağlam, 2018; Venkataiah, 2007; Yıldız, Dilmaç, & Deniz, 2013).

Learning and internalizing values that are of individual and social importance is a part of all individuals' search for personal meaning. The process of value acquisition is directly related to the psychological and cognitive needs of individuals (Allen, 1975; Maslow, 2001). The need for cognitive closure, which is the point of interest of this study, is also among the needs that can be associated with value priorities (Calogero, Bardi, & Sutton, 2009). The need for cognitive closure is "the need of an individual to reach precise information on a particular issue instead of dealing with confusion and uncertainty, and the desire to make a decision" (Atak, Syed, Çok, & Tonga, 2016, p. 291). The need for cognitive closure is thought to play a role in structuring values as it is related to how individuals construct information and what kind of reactions they give when they encounter a situation they perceive as complex or incomplete (Yılmaz, 2018). Therefore, the relationship between the need for cognitive closure and value priorities was examined in this study. First, information about the value theory to be used in the study and the need for cognitive closure is presented below, and then the relationship between the two variables is discussed in line with the data obtained.

The Concept of Value and Classification of Values

Values are "socio-psychological and cultural dynamics that are influential in human life" (Gürkan, Çamlıyer, & Saracaloğlu, 2000, p. 36). In other words, values are belief systems associated with emotions that mobilize individuals (Schwartz, 1992; 2006). These systems provide the basis for making choices, making decisions, and solving social, political, or moral problems within the framework of the determined multidimensional standards. Individuals' value systems are instrumental in their self-recognition, revealing their needs, and expressing themselves to others (Çalışkur & Aslan, 2013).

Value theories and classifications have been created by different researchers in order to reveal the value systems of different individuals or societies more effectively. Among these, the models developed by Spranger (1928), Allport and Vernon (1931), Allport, Vernon, and Lindzey (1960), Rokeach (1973), and Schwartz (1992, 2012) are the most frequently used (Yiğittir, 2012; Shwartz & Cieciuch, 2016). Systematic studies on value systems are acknowledged to have started with Allport (1921). According to Allport, a life philosophy shaped by fundamental values is influential in creating a mature personality. From the viewpoint of people with a mature personality, conscience is a guide rather than a source of punishment and fear (as cited in Campbell, Jayawickreme, & Hanson, 2015). Spranger (1928) classified the basic groups of ideal personality under six categories: aesthetic, theoretical, economic, political, social, and religious. Another classification belongs to Rokeach (1973). Rokeach classified values into two groups, as terminal and instrumental values. There are 18 values in each group. Terminal values are aspired and ideal values that aim to provide the personal and social well-being of the individual. Values such as equality, security, peace, accomplishment, freedom, and social recognition are included in this group. Instrumental values, on the other hand, can be considered as individual characteristics that must be possessed to achieve terminal values. Values such as honesty, courage, intellect, politeness, ambition, responsibility, and helpfulness are also included in this group.

The value classification used in this study was first developed by Schwartz (1992) and then re-evaluated and developed by Schwartz et al. (2012). Similar to the value theorists before him, Schwartz

(1992) defines the concept of value as the criteria that individuals use in evaluating themselves and other people, as well as choosing and evaluating their actions. Schwartz (1992) focused on three important questions while creating the value theory. The first is regarding how individuals' social experiences affect their value priorities. The influence of the social and personal lives (family relations, migration, trauma, etc.) of the individuals who share common social characteristics such as education level, age, gender, and profession on their value structures was investigated. Second, the way value priorities affect behavioral preferences and alignment of individuals, and accordingly, how ideologies, attitudes, political actions, religious beliefs, and relationships with the environment are affected by values were analyzed. Schwartz (1992) emphasized that these two problems were also investigated by previous theorists, but those studies were limited to a single culture, and thirdly, he focused on cultures and international differences in value systems.

Schwartz (1992) conducted empirical studies in 20 different countries where 13 different languages are spoken, and 8 different religions were practiced using the model he developed after a literature review and was able to create a 10-value classification that can be used in terms of different cultures. These values are self-direction, stimulation, hedonism, achievement, power, security, conformity, tradition, benevolence, and universalism. This classification was revisited by Schwartz et al. (2012) and statistical studies were conducted by collecting data from 83 countries in order to increase its scope and validity. In the end, some of the 10 values in the original model were divided into sub-values and the model was updated to include 19 values in total. The 19 values in the model and their conceptual definitions are presented in Table 1.

Table 1.
Schwartz Value Classification

Higher Order Values	Values	Sub-Values	Conceptual Definition
Openness to change	Self-direction	Thought	Freedom to develop the individual's ideas and abilities
		Action	Freedom to determine the individual's behavior
	Stimulation		Excitement, novelty, and challenge
	Hedonism		Pleasure and emotional satisfaction
Self-enhancement	Achievement		Being successful by social standards
	Power	Dominance	Control or dominance over people
		Resources	Control or dominance over physical and social resources
Face		Social status and prestige	
Conservation	Security	Personal	Being safe in his/her immediate environment
		Societal	Security and stability in social environments
	Tradition		Protecting and maintaining cultural, family, and religious values
	Conformity	Rules	Complying with official rules, obligations, and laws.
Interpersonal		Avoiding upsetting or harming other individuals	
Self-transcendence	Humility		Realizing one's insignificance in the larger scheme of things
	Universalism	Nature	Protecting nature
		Concern	Demonstrate a commitment to equality, justice, and protection for all people
	Tolerance	Understanding and accepting people who	

		are different from him/her
Benevolence	Caring	Working for the well-being of the group in which they live
	Dependability	Being a credible and trustworthy member of the group

Source. "Refining the theory of basic individual values." by Schwartz et al., 2012, *Journal of Personality and Social Psychology*, 103(4), 663-688.

As can be seen in Table 1, 19 values are classified under 4 higher order values. Accordingly, self-direction thought, self-direction action, stimulation, and hedonism are under the "openness to change" higher-order value; achievement, power-dominance, power-resources, and face are under "self-enhancement," security-personal, security-societal, tradition, conformity-rules, and conformity-interpersonal are under "conservation," and humility, universalism-nature, universalism-concern, universalism-nature, benevolence-caring, and benevolence-dependability are under the "self-transcendence" higher-order value.

In the literature, there are studies investigating the relationship of these values with various variables using Schwartz's (1992) or Schwartz et al.'s (2012) classifications. The relationship between values and emotions (Tamir et al., 2016), religiosity (Özcan & Erol, 2017), psychological resilience and psychological well-being (Ağırkan, 2017; Öz, 2019), academic motivation (Köybaşı, 2016), and life satisfaction (Öztürk & Ünal, 2019) can be given as examples of these studies. Also, the value priorities of various demographic groups (Ceylan & Yıldız, 2019; Kiran, 2016), the change in value structures over time (Cieciuch, Davidov, & Algesheimer, 2015; Vecchione et al., 2016), the evaluation of textbooks or children's books in terms of values (Körükçü, Kapıkıran, & Aral, 2016; Pehlivan, Aydın, & İnnalı, 2017) are among the subjects studied.

The Need for Cognitive Closure (NFCC)

The need for cognitive closure refers to individuals' desires to give precise answers to questions and dislike of uncertainty (Kruglanski & Webster, 1996). When individuals acquire new information, they either accept this information and create a cognitive scheme of it or reject it. If the information encountered causes uncertainty in the cognitive system, it would disturb the individual (Atak et al., 2016). The need for cognitive closure stems from the tendency to make an urgent decision in order to eliminate this uncertainty (Uçar, 2017).

Individuals may show a strong desire for cognitive closure or a strong desire to avoid it. These two motivations represent the two ends of the need for cognitive closure spectrum. The end to which individuals are closer may vary in line with perceived losses or gains. Depending on the situation, individuals may prefer to go through a slower closure process by distracting themselves with new information. In other words, if they perceive uncertainty as beneficial, they may prefer it. Individuals sometimes try to achieve cognitive closure as soon as possible (Kruglanski & Webster, 1996; Webster & Kruglanski, 1994). Therefore, the word *need* in the concept of "need for cognitive closure" refers to an internal motivation rather than a deficiency. Individuals can tailor their cognitive closure processes and attitudes toward new knowledge in line with their needs (Kruglanski & Webster, 1996). The focus of the need for cognitive closure is to protect and develop the individual's self (Uçar, 2017).

The need for cognitive closure manifests itself in two interrelated trends, the first of which is urgency and the second is permanence. Urgency refers to seizing the closure as soon as possible. Permanence, on the other hand, means freezing the closure, i.e., to continue the closure for as long as possible. Failure to achieve closure causes discomfort in individuals with the tendency for urgency. In terms of the permanence tendency, there is a desire to stick to past information and resistance against new and confusing information. The individual does not want the cognitive closure to dwindle. Individuals with both tendencies want the besetting uncertainty to be resolved as soon as possible (Kruglanski & Webster, 1996; Roets & Van Hiel, 2007).

In order to determine the need for cognitive closure, the dimensions that create this need are used. These dimensions are preference for order and structure, desire for predictability, decisiveness, discomfort with ambiguity, and close-mindedness. The descriptions of dimensions suggest that individuals with a high need for closure seek order in their lives, dislike disorder and chaos, as well as ambiguity and confusion, and avoid unpredictable, unstable situations. They like everything in their lives clear and straightforward. They are disturbed by indecision and want to make a decision as soon as possible. They are not very open to acquiring new information; they want to stick to the information they previously acquired and which they find reliable (Webster & Kruglanski, 1994).

There are studies in the literature that examine the relationships between the need for cognitive closure and different psychological structures. The need for cognitive closure was associated with variables such as self-esteem and identity styles (Uçar, 2017), epistemological beliefs (Uçar, Morsünbül, & Atak, 2016), political ideologies (Panno et al., 2018), and learning (Rosman, Mayer, Peter, & Krampen, 2016). Two studies investigated the relationship between the need for cognitive closure and value preferences (see. Calogeroa et al., 2009; Şeker and Akman, 2016). In both studies, it was revealed as a result of bivariate correlation analysis made using the data collection tool developed by Schwartz (1992) containing 10 values that there was a relationship between the need for cognitive closure and some values. In this study, using the Portrait Value Questionnaire (PVQ), which was updated by Schwartz et al. (2012) and consists of 19 values, the need for cognitive closure and the relationship between its sub-dimensions and value preferences were analyzed using bivariate correlation analysis, multivariate canonical correlation analysis, and multiple regression. Since there are only a few studies on the relationship between the need for cognitive closure and value preferences, it is thought that the research results will contribute to the literature. In addition, it is expected that revealing the values to which students attach importance and determining the dimensions of the need for cognitive closure that affect their value preferences will help instructors and researchers interested in value education. Another significance of this study is that no previous study has been found in the literature focusing on the relationship between the value preferences of vocational school students and their cognitive closure needs.

Purpose of the Study

The purpose of this study is to reveal the relationship between university students' need for cognitive closure and their value priorities. Research questions are presented below:

1. What are the cognitive closure need levels and value priorities of university students?
2. Is there a relationship between university students' need for cognitive closure and their value priorities?
3. Is there a multivariate relationship between university students' need for cognitive closure and their value priorities?
4. Do university students' need for cognitive closure predict value priorities significantly?

Method

The quantitative research method has been used in this study. Associational research, one of the non-experimental research designs, was used (see. Gliner, Morgan, & Leech, 2009). First, with the help of descriptive statistics, the students' levels of need for cognitive closure and value priorities are presented. Afterward, bivariate relations and multivariate relationships between the level of cognitive closure and value priorities were presented using the associational approach, and variables that were significant in predicting value priorities were determined.

Participants

The sample of this study consisted of 148 students (61.5% female, 38.5% male; 66% first-year, 33.1% second-year) studying at the vocational school of a university located in the Central Black Sea region of Turkey. The sample was determined using the convenience sampling technique.

Data Collection Tools

The Need for Closure Scale was developed by Roets and Van Hiel (2006) and adapted into Turkish by Yılmaz (2018). The Turkish form of the scale consists of 14 items and five dimensions. These dimensions are preference for order and structure, desire for predictability, decisiveness, discomfort with ambiguity, and close-mindedness. The scale has a 6-point Likert type rating (1=Strongly disagree, 6=Strongly agree). As a result of the validity studies, it was concluded that the scale is valid. Cronbach's Alpha internal consistency coefficient of the scale was found as .86 by Yılmaz (2018). In this study, the internal consistency coefficient of the scale was calculated as .85 (when the close-mindedness dimension was removed, the consistency was found to be .87). As for the dimensions, the Cronbach's Alpha internal consistency coefficients were found to be ($r = .77$, 3 items) for "preference for order and structure," ($r = .66$, 3 items) for "desire for predictability," ($r = .68$, 3 items) for "decisiveness," ($r = .71$, 3 items) for "discomfort with ambiguity," and ($r = .27$, 2 items) for "close-mindedness," respectively. Close-mindedness dimension was excluded from the analysis because it has not enough reliability coefficient. The permission of the researcher who adapted the scale into Turkish was obtained via e-mail for use.

The Portrait Values Questionnaire (PVQ) was first developed by Schwartz (1992) to include 10 values. Then Schwartz et al. (2012) reviewed the scale and updated it to include 19 values. These 19 values are categorized under 4 higher order values, which are self-enhancement, self-transcendence, conservation, and openness to change. The scale consists of 57 items and has a 6-point Likert type rating (1=Doesn't sound like me at all, 6=Very similar to me). The validity and reliability studies of Schwartz et al. (2012), Schwartz and Butenko (2014), and Schwartz, Cieciuch, Vecchione, Torres, Dirilen-Gumus, & Butenko (2017) concluded that the scale is valid, reliable, and useful. In this study, the Cronbach's Alpha internal consistency coefficient of 19 values was found as .93. As for the dimensions, internal consistency coefficients were found to be ($r = .84$, 12 items) for "openness to change", ($r = .77$, 12 items) for "self-enhancement", ($r = .86$, 15 items) for "conservation", and ($r = .87$, 18) for self-transcendence. In order to use the scale, permission was obtained from Schwartz via e-mail, and the Turkish translation of the scale done by Dirilen and Demirutku (2012) was also sent.

Data Collection

During data collection, measurement tools to be filled online were prepared using Google Forms and the scales were delivered to the students through a messaging platform. The students were informed about the study beforehand and those who volunteered were included in the sample. The data was likewise collected online using Google Forms. Data collection tools required an average of 15 to 20 minutes for filling up. The data were collected between March and April 2020.

Data Analysis

The descriptive statistics of percentage, frequency, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient, canonical correlation analysis, and multiple regression analysis were used to analyze the data. During analysis, the corrections suggested by Schwartz et al. (2012), Schwartz and Butenko (2014), and Schwartz et al. (2017) were applied. Accordingly, while calculating bivariate Pearson correlation coefficients, central value scores were used to avoid bias. Central value scores were obtained as a result of calculating the total mean score for 57 items after taking the average scores for each value and subtracting the mean of each value from the total average. Raw scores were used in canonical correlation and regression analyses.

Hypothesis tests were applied before analyzing the data. First, the sample size was evaluated. According to Tabachnick and Fidell (2007), a sample of 10 times the number of variables is considered sufficient. Since there were 8 variables in the study, a sample of 80 people would be considered sufficient, and 148 people were included in the sample. Secondly, multivariate outliers analysis was carried out for individual variables. Mahalanobis distances were used in multivariate extreme value analysis. At the end of these analyzes, 13 extreme values were excluded from the analysis. Then the normal distribution of variables was examined. Kurtosis-skewness values and histograms were examined

in determining the normal distribution. Although slight deviations were observed in kurtosis and skewness values for five variables, it was decided that there was no obstacle to continue the analysis since the canonical correlation analysis was robust against the assumption of normal distribution (Tabachnick & Fidell, 2007). Whether there had been a multicollinearity problem between the variables in both sets of variables was revealed by examining the VIF and tolerance values. No problem of multiple connectivities was found in either set of variables. All VIF values were found to be less than 4 and tolerance values were found to be greater than .25. Finally, it was tested whether the variables in the variable sets have a linear relationship with each other, and no violation that would prevent the analysis was found. The analysis was carried out using the SPSS 23.0 package software.

Ethics Committee Approval

This study was carried out with the permission of the Social and Human Sciences Research Ethics Committee of Tokat Gaziosmanpaşa University, dated 03.02.2020, session number 02, decision number 04.

Findings

Descriptive Data on University Students' Value Priorities and Need for Cognitive Closure

Data on university students' value priorities and need for cognitive closure are presented in Table 2.

Table 2.

Descriptive Data Belong to Value Priorities and Need for Cognitive Closure

Value Priorities			Need for Cognitive Closure		
	<i>M</i>	<i>SD</i>		<i>M</i>	<i>SD</i>
Self-Direction-Thought	5.54	.59	Order	5.20	.87
Self-Direction-Action	5.50	.62	Predictability	5.13	.81
Stimulation	5.26	.78	Decisiveness	5.18	.83
Hedonism	5.43	.62	Discomfort with Ambiguity	5.31	.77
Openness to Change	5.43	.49	NFCC Mean	5.21	.60
Achievement	5.34	.70			
Power-Dominance	4.11	1.24			
Power-Resources	3.69	1.27			
Face	5.49	.69			
Self-Enhancement	4.66	.69			
Security-Personal	5.35	.77			
Security-Societal	5.74	.48			
Tradition	5.40	.88			
Conformity-Rules	5.01	.94			
Conformity-Interpersonal	5.24	.71			
Conservation	5.35	.52			
Humility	5.26	.69			
Universalism-Nature	5.43	.69			
Universalism-Concern	5.61	.60			
Universalism-Tolerance	5.36	.66			
Benevolence-Caring	5.64	.53			
Benevolence-Dependability	5.67	.60			
Self-Transcendence	5.49	.43			
Values Total Mean	5.27	.41			

As can be seen in Table 2, students' internalization of values is at a high level. The overall value was calculated as ($M = 5.27, SD = .41$). The values to which students attach most importance were found to be security-societal, benevolence-dependability, benevolence-caring, and universalism-concern ($M = 5.74, SD = .48$; $M = 5.67, SD = .60$; $M = 5.64, SD = .53$; $M = 5.61, SD = .60$). Power-resources and power-dominance were found to be the least important values ($M = 3.69, SD = 1.27$; $M = 4.11, SD = 1.24$). In addition, the mean scores of conformity-rules, conformity-interpersonal, stimulation, and humility were found to be relatively lower than the others ($M = 5.01, SD = .94$; $M = 5.24, SD = .71$; $M = 5.26, SD = .78$; $M = 5.26, SD = .69$). In terms of the higher order values, the order of importance was found to be self-transcendence, openness to change, conservation, and self-enhancement, respectively ($M = 5.49, SD = .43$; $M = 5.43, SD = .49$; $M = 5.35, SD = .52$; $M = 4.66, SD = .69$).

Students' need for cognitive closure was found to be at a high level ($M = 5.21, SD = .60$). The highest mean score was found to belong to the "discomfort with ambiguity" dimension ($M = 5.31, SD = .77$) whereas the lowest mean score was found to belong to the "desire for predictability" ($M = 5.13, SD = .81$) dimension.

The Relationship Between University Students' Need for Cognitive Closure and Value Priorities

The Pearson correlation coefficients of the 19 values featured in the classification of Schwartz et al. (2012), as well as the need for cognitive closure and its sub-dimensions, are presented in Table 3.

Table 3.
Correlation Coefficients Between Value Priorities and Need for Cognitive Closure

Values	NFCC				
	Order	Predictability	Decisiveness	Disc. with Ambiguity	NFCC (Total)
Self-Direction-Thought	.016	.030	-.088	-.088	-.043
Self-Direction-Action	.078	.126	.104	-.053	.091
Stimulation	.065	.077	.083	-.090	.050
Hedonism	.222*	.211*	-.001	.038	.164
Achievement	-.271*	-.298*	-.151	-.250*	-.333*
Power-Dominance	.068	.020	-.069	.232*	.082
Power-Resources	.234*	-.029	-.020	.269*	.155
Face	-.131	-.117	-.179*	-.169	-.204*
Security-Personal	-.253*	-.149	.051	-.023	-.132
Security-Societal	.310*	.194*	.074	-.042	.191*
Tradition	-.010	-.031	.060	.019	.013
Conformity-Rules	-.357*	-.142	-.139	.007	-.224
Conformity-Interpersonal	-.061	-.076	-.053	-.031	-.076
Humility	.001	-.005	.008	-.131	-.041
Universalism-Nature	-.335*	.004	-.036	-.070	-.156
Universalism-Concern	.172*	.096	.030	-.164	.053
Universalism-Tolerance	-.026	.010	.149	.111	.082
Benevolence-Caring	-.030	.035	.101	-.039	.023
Benevolence-Dependability	.196*	.175*	.214*	-.164	.152

* $p < .05$

According to Table 3, there were statistically significant relationships between NFCC mean scores and achievement ($r = -.333, p < .05$), face ($r = -.204, p < .05$), and security-societal ($r = .191, p < .05$) values. When the relationships in terms of the dimensions had been examined, statistically significant relationships were found between the "preference for order" dimension and the values of hedonism ($r = .222, p < .05$), achievement ($r = -.271, p < .05$), power resources ($r = .234, p < .05$), security-personal ($r = -.253, p < .05$), security-societal ($r = .310, p < .05$), conformity-rules ($r = -.357, p < .05$), universalism-

nature ($r = -.335, p < .05$), universalism-concern ($r = .172, p < .05$), and benevolence-dependability ($r = .196, p < .05$); the “desire for predictability” dimension and the values of hedonism ($r = .211, p < .05$), achievement ($r = -.298, p < .05$), security-societal ($r = -.194, p < .05$), and benevolence-dependability ($r = .175, p < .05$); the “decisiveness” dimension and the values of face ($r = -.179, p < .05$), and benevolence-dependability ($r = .214, p < .05$); the “discomfort with ambiguity” dimension and the values of achievement ($r = -.250, p < .05$), power dominance ($r = .269, p < .05$), and power resources ($r = .232, p < .05$).

Multivariate Relationship Between University Students’ Need for Cognitive Closure and Value Priorities

Canonical correlation analysis between the four dimensions of the independent variable need for cognitive closure (preference for order, desire for predictability, decisiveness, discomfort with ambiguity) and the four main dimensions of the dependent variable value priorities (openness to change, self-enhancement, conservation, and self-transcendence) has been applied. The results of the test consisting of four canonical pairs are presented in Table 4.

Table 4.
Significance Tests

Test	Value	F	Df	Error Df	p
Pillais	.53	5.04	16	520	.000
Hotellings	.75	5.88	16	502	.000
Wilks	.53	5.56	16	388	.000
Pairs	Wilks L.	F	Df	Error Df	p
1-4	.53	5.56	16	388	.000
2-4	.82	2.93	9	311	.002
3-4	.94	1.68	4	258	.155
4-4	.99	.54	1	130	.463
Canonical variables	Eigenvalue	Canonical correlation	Sq. Cor.		
1	.54	.59	.35		
2	.16	.36	.13		
3	.05	.21	.04		
4	.004	.06	.004		

As is seen in Table 4, all the multivariate Pillai’s, Hotelling’s, and Wilk’s tests are statistically significant ($F_{16, 520} = 5.04, p < .05$; $F_{16, 502} = 5.88, p < .05$; $F_{16, 388} = 5.56, p < .05$). This shows that there is a significant relationship between at least one canonical pair. The canonical pairs that have a significant relationship are presented in the same Table. Accordingly, while the former two canonical pairs are statistically significant (Wilks’ $\lambda = .53, F_{16, 388} = 5.56, p < .05$; Wilks’ $\lambda = .82, F_{9, 311} = 2.93, p < .05$), no significant relationship was found between the latter two canonical pairs (Wilks’ $\lambda = .94, F_{4, 258} = 1.68, p = .155$; Wilks’ $\lambda = .99, F_{1, 130} = .54, p = .463$). The correlation coefficients between canonical pairs are given at the bottom of Table 4. Accordingly, a medium correlation in the first canonical pair ($r = .59$) and a low correlation in the second canonical pair ($r = .36$) were found. Although there is a statistical significance in the second canonical pair, this significance is not sufficient for interpretation. Since the correlation for this variable is not enough ($<.40$) (see Hair, Black, Babin, & Anderson, 2010) the second canonical variable was also excluded from the analysis. As a result, the analysis was carried out with only the first of the four canonical variables. According to this canonical variable, the common variance between value preferences and the need for cognitive closure was found to be at the rate of 35%.

Table 5.
The Relationship Between the Dependent Variables and the Canonical Variable

Standardized Canonical Coefficients	
Variable	Canonical variable
Self-transcendence	.40
Self-enhancement	.19
Openness to change	.10
Conservation	.48

Correlations Between Dependent Variables and Canonical Variable	
Variable	Canonical variable
Self-transcendence	.90
Self-enhancement	.57
Openness to change	.65
Conservation	.93

Table 5 shows the importance order of the dependent variables for the canonical variable. Accordingly, the order was found to be conservation, self-transcendence, self-enhancement, and openness to change, respectively (.48;.40;.19;.10). The loading coefficients of four dependent variables are also presented in the same Table. These coefficients were found to range between .57 and .93. All of the dependent variables have sufficient factor loading (>.40).

Table 6.
The Relationship Between the Independent Variables and the Canonical Variable

Standardized Canonical Coefficients	
Variable	Canonical variable
Order	.56
Predictability	.27
Decisiveness	.30
Ambiguity	.19

Correlations Between Independent Variables and Canonical Variable	
Variable	Canonical variable
Order	.85
Predictability	.68
Decisiveness	.70
Ambiguity	.58

Table 6 shows the importance order of the independent variables for the canonical variable. Accordingly, the order was found to be preference for order, decisiveness, desire for predictability, and discomfort with ambiguity, respectively (.56;.30;.27;.19). The loading coefficients of four independent variables are also presented in the same Table. The coefficients were found to range between .58 to .85. All of the independent variables have sufficient factor loading (>.40).

Multiple regression equations obtained as a result of canonical correlation analysis are presented below:

- Self-transcendence = $b_0 + b_1$ (Order) + b_1 (Predictability) + b_3 (Decisiveness) + b_4 (Ambiguity)
- Self-enhancement = $b_0 + b_1$ (Order) + b_1 (Predictability) + b_3 (Decisiveness) + b_4 (Ambiguity)
- Openness to change = $b_0 + b_1$ (Order) + b_1 (Predictability) + b_3 (Decisiveness) + b_4 (Ambiguity)
- Conservation = $b_0 + b_1$ (Order) + b_1 (Predictability) + b_3 (Decisiveness) + b_4 (Ambiguity)

Multiple Regression Analysis Results

The regression equations obtained as a result of canonical correlation analysis were examined by multiple regression analysis and the results in Table 7 were obtained.

Table 7.
The Results of Multiple Regression Analyses

Coefficients^a					
Model	<i>B</i>	Std. Error	β	<i>t</i>	<i>p</i>
Constant	3.51	.278		12.63	.000
Order	.159	.042	.324	3.82	.000
Ambiguity	.137	.046	.247	2.99	.003
Predictability	.044	.044	.083	.98	.326
Decisiveness	.039	.044	.076	.89	.375
a. Dependent variable: Self-transcendence; Model: $F_{4,130}=14.28, p < .05 R^2 = .305$					
Coefficients^b					
Model	<i>B</i>	Std. Error	β	<i>t</i>	<i>p</i>
Constant	2.78	.482		5,77	.000
Order	.043	.072	.055	.599	.550
Ambiguity	-.139	.079	-.156	-1.75	.082
Predictability	.201	.077	.236	2.61	.010
Decisiveness	.262	.076	.317	3.45	.001
b. Dependent variable: Self-enhancement; Model: $F_{4,130}=7.76, p < .05 R^2 = .193$					
Coefficients^c					
Model	<i>B</i>	Std. Error	β	<i>t</i>	<i>p</i>
Constant	3.68	.348		10.59	.000
Order	.078	.052	.137	1.48	.139
Ambiguity	.130	.057	.203	2.26	.025
Predictability	.011	.056	.019	.206	.837
Decisiveness	.115	.055	.195	2.10	.038
c. Dependent variable: Openness to change; Model: $F_{4,130}=6.99, p < .05 R^2 = .177$					
Coefficients^d					
Model	<i>B</i>	Std. Error	β	<i>t</i>	<i>p</i>
Constant	3.05	.337		9.06	.000
Order	.216	.051	.360	4.26	.000
Ambiguity	.030	.056	.045	.548	.584
Predictability	.112	.054	.174	2.08	.039
Decisiveness	.085	.053	.136	1.59	.112
d. Dependent variable: Conservation; Model: $F_{4,130}=14.54, p < .05 R^2 = .309$					

The multiple regression analyses results in Table 7 suggest that preference for order and discomfort with ambiguity were significant in the prediction of the self-transcendence value ($\beta = .324, t = 3.82, p < .05$; $\beta = .247, t = 2.99, p < .05$), desire for predictability and decisiveness were significant in the prediction of the self-enhancement value ($\beta = .236, t = 2.61, p < .05$; $\beta = .317, t = 3.45, p < .05$), discomfort with ambiguity and decisiveness were significant in the prediction of the openness to change value ($\beta = .203, t = 2.26, p < .05$; $\beta = .195, t = 2.10, p < .05$), and preference for order and desire for predictability were significant in the prediction of the conservation value ($\beta = .360, t = 4.26, p < .05$; $\beta = .174, t = 2.08, p < .05$).

Discussion and Suggestions

The results of the study have suggested that the rate of university students' internalization of values was high. The values that students attached most importance to were security-societal, benevolence-dependability, benevolence-caring, and universalism-concern. Power-resources and power-dominance were the least important values. In addition, the values of conformity-rules, conformity-interpersonal, stimulation, and humility had lower means than others. These results showed that students had attached more importance to social values rather than individual ones. The values of security-societal, benevolence-dependability, benevolence-caring, and universalism-concern, which help individuals to live together and peacefully in a society, were prioritized. In their study investigating the value priorities of high school students, Kiran and Gül (2016) concluded that, in parallel with the results of this study, students had cared the most about universalism, benevolence, and security. Similarly, in a study conducted with education faculty students, Sarıcı-Bulut (2012) stated that security-societal and benevolence-dependability values were among the most internalized. She stated that the power value was among the least important values.

In terms of higher order values, students attached importance to self-transcendence the most, which was followed by openness to change, conservation, and self-enhancement. This order of importance can be interpreted as that the students in the sample showed sensitivity to their environments and social relations, want to be satisfied with their lives, and want to be able to make their own decisions. In their study, Kiran and Gül (2016) found the importance ranking to be self-transcendence, conservation, self-enhancement, and openness to change. In a study conducted with university students, Öztürk and Ünal (2019) found that students obtained the highest mean score from the value of conservation, followed by values of self-transcendence, openness to change, and self-enhancement. When the results are evaluated altogether, it can be said that the value of self-transcendence is relatively more important for students and the value of self-enhancement is adopted less compared to others.

Students' need for cognitive closure was at a high level. The highest mean belonged to the discomfort with ambiguity whereas the lowest mean belonged to desire for predictability. It can be inferred that the students were most disturbed by the intangible events of which that they could not make sense. There are studies in the literature whose findings differ from those of this study. Uçar, Morsünbül, and Atak (2016) found that adolescents' need for cognitive closure was at a moderate level. In a study conducted with medical school students, Meadows, Higgs, Burke, Dovidio, Van Ryn, and Phelan (2017) used the three dimensions of the need for cognitive closure scale (close-mindedness, discomfort with ambiguity, and desire for predictability) and they, too, found a moderate level of need for closure. The differentiation of the results may be due to the different characteristics of the samples.

Significant correlations were found between the need for cognitive closure total scale means and the values of achievement, face, and security-societal. These findings showed that the need for cognitive closure was related to values such as achievement, face, and security that affect individuals' position in their social environment and other people's attitudes toward them. The need for cognitive closure is shaped according to the desires and needs of individuals. According to the hierarchy of needs, security is one of the basic needs; achievement and face are among the higher-level needs (Maslow, 2001; Rokeach, 1973) so it has been expected to find those relationships. In their study conducted with university students, Şeker and Akman (2016) found significant relationships between the need for cognitive closure scale means and the values of stimulation, conformity, security, and tradition, in contrast to mentioned findings. On the other hand, Calogero et al. (2009) found significant relationships between the need for cognitive closure and values of self-direction, stimulation, security, conformity, and tradition. In these two studies, no data on the value of face were presented.

When the relationships were examined in terms of dimensions, the values of achievement and benevolence-dependability were found to have a relationship with three dimensions; the values of hedonism, power-resources, and security-societal were found to have a relationship with two dimensions; the values of power-dominance, security-personal, conformity-rules, universalism-nature, universalism-concern, and face were found to have a relationship with one dimension. Consequently,

the values that show the most significant relationship with cognitive closure dimensions were determined to be achievement and benevolence-dependability. The results partially overlap with the findings of the study conducted by Calogero et al. (2009). In the study of the mentioned researchers, it was found that the value of conformity had a relationship with five dimensions, the value of self-direction had a relationship with four dimensions, the value of stimulation had a relationship with three dimensions, and the value of security had a relationship with two dimensions. No relationship was found between the dimensions of need for cognitive closure and the values of power, benevolence, and universality. Likewise, there is a partial overlap between this study's findings and the findings of the study conducted by Şeker and Akman (2016), who founded that the value of self-direction had a relationship with three dimensions; the values of security, universalism, tradition, conformity, and stimulation had a relationship with two dimensions; and the values of achievement and benevolence had a relationship with one dimension. The researchers could not find a relationship between the dimensions of need for cognitive closure and the values of power and stimulation. The findings of the studies of Calogero et al. (2009) and Şeker and Akman (2016), may have differed from this study's results because both of used the 10 values of Schwartz (1992), and studies were conducted on different samples.

Two of the four canonical pairs obtained after the canonical correlation analysis were found to be statistically significant. However, when the level of relationship between canonical pairs was examined, it was seen that only one canonical pair was suitable for analysis. All four dependent variables (self-transcendence, self-enhancement, openness to change, conservation) and all four independent variables (preference for order, desire for predictability, decisiveness, and discomfort with ambiguity) of this canonical pair were found to have significant factor loadings. The common variance between value priorities and the need for cognitive closure showed that the two variables were significantly related. Multiple regression equations were created in line with the results of canonical correlation analysis. Preference for order and discomfort with ambiguity were significant in predicting the self-transcendence value; desire for predictability and decisiveness were significant in predicting the self-enhancement value; discomfort with ambiguity and decisiveness were significant in predicting the openness to change value, and preference for order and desire for predictability were significant in predicting the conservation value.

Self-transcendence is a higher order value that encapsulates the values of humility, universalism, and benevolence, and refers to the sensitivity and contribution of individuals not only to their own society but to the world. Self-enhancement is a higher order value that reveals the situations that are aimed to be achieved individually, including the values of achievement, power, and face. The value of openness to change is a higher order value that refers to enjoying life, being open to novelty, being free in thought and behavior, encapsulating the values of self-direction, stimulation, and hedonism. Conservation, on the other hand, is a higher order value that facilitates the adaptation of individuals to their social environment and comprises the values of security, tradition, and conformity (Schwartz et al., 2012). As the students' preference for order increased, that is, as their desire to be a part of an order on an individual, social, or universal scale increased, their level of adopting the values of self-transcendence and conservation also increased. Since both self-transcendence and conservation are values that regulate the relations of the individual with the society in which he lives and the culture in which the individual grows, it is possible to achieve this relationship by being a part of a certain order. As the discomfort with ambiguity and desire to perceive the conditions in a concrete way strengthened, the level of adopting the values of self-transcendence and openness to change increased. According to Schwartz et al. (2012), values of self-transcendence and openness to change are the values that individuals will prioritize when they do not feel anxiety or concern. Discomfort with ambiguity can be instrumental in preventing the emergence of anxiety. It has seen that students who want to be decisive, that is, to reach solutions in a short time in the face of problems, adopted the values of self-enhancement and openness to change more. It can be interpreted that students want to solve the problems they encounter on the way to their individual goals as soon as possible. It was observed that students who avoid situations whose outcome they cannot predict and who want predictability

prioritized self-enhancement and conservation values more. These two values aim to avoid situations that cause anxiety (Schwartz et al., 2012). For these values, it was expected that students' level of desire for predictability would be high.

Based on the findings of the study, the following recommendations are presented:

- The basic values of power-resource, power-dominance, conformity-rules, conformity-interpersonal, stimulation, and humility, and the higher order value of self-enhancement had lower mean scores compared to other values. Studies can be conducted to make students adopt these values more.
- Relationships between students' need for cognitive closure and value priorities were determined. The two variables shared a significant common variance. All dimensions of need for cognitive closure are significant variables in predicting value priorities. Determining the level of need for cognitive closure of students in the values education process can be helpful in creating a values education suitable for students' needs.

Türkçe Sürümü

Giriş

Değerler; toplum tarafından kabul gören, arzu edilen, toplumdaki bireylerce önemli oldukları düşünülen ve bireylerin doğru ile yanlış ayırt etmesinde kılavuzluk eden vicdani ölçütlerdir. Değerler, bireylerin hayatlarında merkezi rol oynayarak karakterlerini güçlendirir ve şekillendirir. Bireylerin tutum, inanç ve yargıları, karar ve tercihleri, davranış ve ilişkileri, hedef ve vizyonları sahip oldukları değerlerden etkilenir. Değerler yoluyla birey, çevresinden etkilenerek davranışlarını toplum ve kendi yararına uygun şekilde düzenler (Çalışkur, Demirhan ve Bozkurt, 2012; Herdem, 2016; Kapkın, Çalışkan ve Sağlam, 2018; Venkataiah, 2007; Yıldız, Dilmaç ve Deniz, 2013).

Bireysel ve toplumsal açıdan öneme sahip olan değerlerin öğrenilmesi ve içselleştirilmesi her insanın hayatındaki kişisel anlam arayışının bir parçasıdır. Değer edinme süreci, kişilerin psikolojik ve bilişsel ihtiyaçlarıyla doğrudan bağlantılıdır (Allen, 1975; Maslow, 2001). Bu araştırmanın ilgi alanı olan bilişsel kapanma ihtiyacı da (need for cognitive closure) değer öncelikleriyle ilişkilendirilebilecek ihtiyaçlar arasında yer almaktadır (Calogero, Bardi ve Sutton, 2009). Bilişsel kapanma ihtiyacı, “bireyin belirli bir konuda karmaşa ve belirsizlik yerine kesin bir bilgiye ulaşma ihtiyacı, karar verme arzudur” (Atak, Syed, Çok ve Tonga, 2016, s. 291). Bilişsel kapanma ihtiyacı, bireylerin bilgiyi nasıl yapılandığı ve karmaşık ya da eksik olarak gördüğü bir durumla karşılaştığında ne tür tepkiler verdiğiyle ilgili olduğundan (Yılmaz, 2018) değerleri yapılandırmada rol oynayabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada bilişsel kapanma ihtiyaçları ile değer öncelikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Öncelikle, çalışmada takip edilecek değer kuramı ve bilişsel kapanma ihtiyacına ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuş, ardından elde edilen veriler doğrultusunda iki değişken arasındaki ilişki tartışılmıştır.

Değer Kavramı ve Değerlerin Sınıflandırılması

Değerler, “insan yaşamında etkili olan sosyo-psikolojik ve kültürel dinamiklerdir” (Gürkan, Çamlıyer ve Saracaloğlu, 2000, s. 36). Başka bir tanımla değerler, bireyleri harekete geçiren duygularla bağlantılı inanç sistemleridir (Schwartz, 1992; 2006). Bu sistemler, belirlenen çok boyutlu standartlara göre sosyal, politik ya da ahlaki konularda tercih yapma, karar verme ve problem çözme amaçlarını taşımaktadır. Bireylerin kendilerini tanımaları, ihtiyaçlarını ortaya koymaları ve diğer bireylere kendilerini anlatmalarında sahip oldukları değer sistemleri etkili olmaktadır (Çalışkur ve Aslan, 2013).

Bireylerin ya da toplumların değer sistemlerini daha etkili biçimde ortaya koyabilmek için farklı araştırmacılar tarafından değer kuramları ve sınıflandırmaları oluşturulmuştur. Bunlardan Spranger (1928), Allport ve Vernon (1931), Allport, Vernon ve Lindzey (1960), Rokeach (1973) ve Schwartz'ın (1992, 2012) modelleri en sık kullanılanlardır (Yığıttir, 2012; Shwartz ve Cieciuch, 2016). Değer sistemleri ile ilgili sistematik çalışmaların Allport (1921) ile başladığı kabul edilir. Allport'a göre olgun bir kişilik oluşturmada temel değerler tarafından şekillenen bir yaşam felsefesi etkili olmaktadır. Olgun bir kişiliğe sahip kimseler ceza ve korku odaklı anlayış yerine vicdanlarının rehber olduğu bir anlayışa sahiptirler (Akt: Campbell, Jayawickreme ve Hanson, 2015). Spranger (1928), ideal kişiliğin temel gruplarını; estetik, kuramsal, ekonomik, siyasi, sosyal ve dini olmak üzere altı başlıkta açıklamıştır. Bir başka sınıflandırma Rokeach'a (1973) aittir. Rokeach, değerleri amaçsal (terminal) ve araçsal (instrumental) değerler olmak üzere iki grupta sınıflandırmıştır. Her iki grupta 18'er değer yer almaktadır. Amaçsal değerler, kişinin bireysel ve toplum içindeki iyiliğini hedefleyen, ulaşılmak istenen ve ideal olan değerlerdir. Eşitlik, güvenlik, barış, başarı, özgürlük, sosyal kabul görme gibi değerler bu grupta yer almaktadır. Araçsal değerler ise amaçsal değerlere ulaşmada sahip olunması gereken bireysel özellikler olarak değerlendirilebilir. Dürüstlük, cesurluk, entelektüellik, sevecenlik, hırs, sorumluluk sahibi olmak, yardımseverlik gibi değerler de bu grupta yer alır.

Bu çalışmada kullanılacak olan değer sınıflandırması ise ilk olarak Schwartz (1992) tarafından oluşturulmuş ardından Schwartz ve arkadaşları (2012) tarafından yeniden değerlendirilerek

geliştirilmiştir. Schwartz (1992), kendisinden önceki değer kuramcılarıyla benzer şekilde değer kavramını, bireylerin kendilerini ve diğer insanları değerlendirmede; eylemlerini seçme ve değerlendirmede kullandıkları kriterler olarak tanımlamaktadır. Schwartz (1992), değer kuramını oluştururken üç önemli soru üzerinde yoğunlaşmıştır. İlki, bireylerin sosyal deneyimlerinin değer önceliklerini nasıl etkilediğiyle ilgilidir. Eğitim düzeyi, yaş, cinsiyet, meslek gibi ortak sosyal yapıları paylaşan bireylerin grup içindeki yaşantılarının ve bireylerin kendilerine has yaşantılarının (aile ilişkileri, göç, travma vb.) değer yapıları üzerindeki etkisi araştırılmıştır. İkinci olarak, değer önceliklerinin bireylerin davranışsal tercih ve sıralamalarını nasıl etkilediği üzerinde durulmuştur. Buna yönelik olarak ideolojilerin, tutumların, politik eylemlerin, dini inançların, çevreyle ilişkilerin değerlerden nasıl etkilendiği incelenmiştir. Schwartz (1992), bu iki sorunun önceki kuramcılar tarafından da araştırıldığını ancak o çalışmalarda tek bir kültürle sınırlı kalındığını belirterek çalışmada üçüncü olarak değer sistemlerindeki kültürler ve milletlerarası farklılıklara odaklandığını vurgulamıştır.

Schwartz (1992), alanyazın çalışması sonucu oluşturduğu modeli 13 farklı dilin konuşulduğu, sekiz farklı dini inancın yaşandığı 20 ülkede ampirik çalışmalarla denemiş ve sonuç olarak farklı kültürlerde kullanılabilecek 10 değeri kapsayan bir sınıflandırma oluşturmuştur. Bu değerler; öz-denetim, uyarılma, hazcılık, başarı, güç, saygınlık, güvenlik, geleneksellik, uyum, alçakgönüllülük, evrensellik ve iyilikseverliktir. Bu sınıflandırma, Schwartz ve arkadaşları (2012) tarafından yeniden ele alınmış, kapsayıcılığının ve gücünün artırılması için 83 ülkeden veri toplanarak istatistiksel çalışmalar yapılmıştır. Bu işlemler sonunda orijinal modeldeki 10 değerden bazıları alt değerlere ayrılmış ve toplamda 19 değeri kapsayacak şekilde model güncellenmiştir. Modeldeki 19 değer ile kavramsal tanımları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.
Schwartz Değer Sınıflandırması

Üst Değerler	Değerler	Alt Değerler	Kavramsal Tanım
Değişime Açıklık	Öz-denetim	Düşünce	Bireyin fikir ve yeteneklerini geliştirebilme özgürlüğü
		Davranış	Bireyin davranışlarını belirleme özgürlüğü
	Uyarılma		Heyecan, yenilik ve değişim
Kendini Geliştirme	Hazcılık		Zevk ve duygusal doyum
	Başarı		Sosyal standartlara göre başarılı olma
	Güç	Kişiler üzerinde Kaynaklar üzerinde	İnsanları kontrol edebilme, hakimiyet kurma Maddi ve sosyal kaynakları kontrol edebilme
Muhafazakarlık	Saygınlık		İmajını koruma ve aşağılanmadan kaçınma
	Güvenlik	Kişisel güvenlik Sosyal güvenlik	Bireyin yakın çevresinde güvende olması Daha geniş çevrelerde güvenlik ve istikrar
	Geleneksellik		Kültürel, ailevi ve dini değerleri koruma ve sürdürme
Öz-Aşkınlık (Self-transcendence)	Uyum	Kurallara uyma	Resmi kurallara, yükümlülükler ve yasalara uyma
		Kişiler arası uyum	Diğer bireyleri üzmemekten ya da onlara zarar vermekten kaçınma
	Alçakgönüllülük		Daha büyük ve önemli şeyler arasında kendinin önemsizliğini anlama
Evrensellik	Doğayı koruma		Doğal çevreyi koruma
		Eşitlik ve adalet	Tüm insanlar için eşitlik, adalet ve korunma kararlılığı sergileme
	Tolerans		Kendisinden farklı insanları anlama ve kabullenme
İyilikseverlik		Yardım etme	İçinde yaşadığı grubun refahını gözetme

Kaynak. “Refining the theory of basic individual values.” by Schwartz et al., 2012, *Journal of Personality and Social Psychology*, 103(4), 663-688. Araştırmacı tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

Tablo 1’de görüleceği üzere 19 değer dört ana değer altında sınıflandırılmıştır. Buna göre; düşüncede öz-denetim, davranışta öz-denetim, uyarılma ve hazcılık değerleri değişime açıklık üst değeri; başarı, kişiler üzerinde güç, kaynaklar üzerinde güç ve saygınlık değerleri kendini geliştirme üst değeri; kişisel güvenlik, sosyal güvenlik, geleneksellik, kurallara uyma ve kişiler arası uyum değerleri muhafazakarlık üst değeri ve alçakgönüllülük, doğayı koruma, eşitlik ve adalet, tolerans, yardım etme ve dürüstlük değerleri öz-aşkınlık üst değeri altında yer almışlardır.

Alanyazında Schwartz’ın (1992) ya da Schwartz ve arkadaşlarının (2012) sınıflandırmalarını kullanarak değerlerin çeşitli değişkenlerle ilişkisini araştıran çalışmalara rastlanmaktadır. Duygularla değerler arasındaki ilişki (Tamir ve ark., 2016), dindarlık ile değerler arasındaki ilişki (Özcan ve Erol, 2017), psikolojik dayanıklılık ve psikolojik iyi oluş ile değerler arasındaki ilişki (Ağırkan, 2017; Öz, 2019), akademik motivasyon ile değerler arasındaki ilişki (Köybaşı, 2016), yaşam doyumu ile değerler arasındaki ilişki (Öztürk ve Ünal, 2019) bu çalışmalara örnek olarak verilebilir. Ayrıca, çeşitli demografik grupların değer öncelikleri (Ceylan ve Yıldız, 2019; Kıran, 2016), değer yapılarının zaman içindeki değişimi (Cieciuch, Davidov ve Algesheimer, 2015; Vecchione ve ark., 2016), ders kitaplarının ya da çocuk kitaplarının değerler açısından değerlendirilmesi de (Körükçü, Kapıkıran ve Aral, 2016; Pehlivan, Aydın ve İnnalı, 2017) çalışılan konular arasındadır.

Bilişsel Kapanma İhtiyacı

Bilişsel kapanma ihtiyacı, bireylerin sorulara kesin cevaplar verme isteği ve belirsizliğe karşı isteksizlik anlamlarına gelmektedir (Kruglanski ve Webster, 1996). Bireyler, yeni bir bilgi edindiklerinde ya bu bilgiyi kabul ederek ona ait bir bilişsel şema oluştururlar ya da bilgiyi reddederler. Karşılaşılan bilgi, bireyin bilişsel sisteminde belirsizliğe yol açıyorsa bireyi rahatsız edecektir (Atak ve ark., 2016). Bilişsel kapanma ihtiyacı, bu belirsizliğin ortadan kaldırılabilmesi için acilen bir karar verme eğilimidir (Uçar, 2017).

Bilişsel kapanma ihtiyacı, bilişsel kapanmaya karşı güçlü bir istek duyma ya da bilişsel kapanmadan kaçınma motivasyonlarıyla açıklanmaktadır. Bu iki motivasyon bilişsel kapanma ihtiyacına ilişkin iki ucu temsil eder. Bireylerin hangi tarafa yakın olacakları algılanan kayıp veya kazançlara göre değişebilir. Duruma göre bireyler yeni bilgilerle uğraşarak daha yavaş bir kapanma süreci geçirmeyi tercih edebilirler. Bir başka ifadeyle belirsizliğin faydalarını algıarlarsa belirsizliği tercih edebilirler. Bazen de mümkün olan en kısa sürede bilişsel kapanma sağlamaya çalışırlar (Kruglanski ve Webster, 1996; Webster ve Kruglanski, 1994). Bu nedenle, bilişsel kapanma ihtiyacı kavramındaki *ihtiyaç* kelimesi, bir eksikliği nitelemekten ziyade içsel bir güdülenmeyi tanımlamaktadır. Bireyler, ihtiyaçları doğrultusunda bilişsel kapanma süreçlerini ve yeni bilgiye karşı takınacakları tutumu şekillendirebilirler (Kruglanski ve Webster, 1996). Bilişsel kapanma ihtiyacındaki odak noktası bireyin benliğini koruması ve geliştirmesidir (Uçar, 2017).

Bilişsel kapanma ihtiyacı birbiriyle ilişkili iki eğilim şeklinde kendini göstermektedir. Bunlardan ilki aciliyet (urgency), ikincisi süreklilik (permanence) eğilimidir. Aciliyet eğilimi, kapanmayı bir an önce yakalamak (seize) yani kapanmayı en kısa sürede gerçekleştirmek anlamına gelmektedir. Süreklilik eğilimi ise kapanmayı dondurmak (freeze) yani kapanmayı mümkün olduğunca sürdürmek anlamındadır. Aciliyet eğiliminde kapanmanın gerçekleşmemesi kişide rahatsızlığa neden olur. Süreklilik eğiliminde ise geçmiş bilgilere bağlı kalma isteği, yeni ve kafa karıştırıcı bilgiye karşı direnç söz konusudur. Kişi, bilişsel kapanma halinin bozulmasını istememektedir. Her iki eğilimde de rahatsız olunan belirsizlik halinin bir an önce çözüme kavuşması arzu edilir (Kruglanski ve Webster, 1996; Roets ve Van Hiel, 2007).

Bilişsel kapanma ihtiyacını belirleyebilmek için bu ihtiyacı oluşturan boyutlardan yararlanılmaktadır. Bu boyutlar; düzen arama, öngörebilme, hızlı karar verme, belirsizlik istememe ve sabit fikirliliktir. Boyutların açıklamalarına göre kapanma ihtiyacı yüksek olan bireyler, yaşamlarında düzen ararlar. Düzensizlikten ve kaostan hoşlanmazlar. Tahmin edemedikleri, değişken durumlardan kaçınırlar. Belirsizliği ve kafa karışıklığını sevmezler. Hayatlarında her şeyin açık ve net olmasından hoşlanırlar.

Kararsızlıktan rahatsız olurlar ve bir an önce karara varmak isterler. Yeni bilgiler edinmeye çok açık değillerdir. Daha önceden edindikleri ve kendilerine göre güvenilir buldukları bilgilere bağlı kalmak isterler (Webster ve Kruglanski, 1994).

Alanyazında bilişsel kapanma ihtiyacı ile farklı psikolojik yapılar arasındaki ilişkileri inceleyen araştırmalara rastlanmaktadır. Benlik saygısı ve kimlik stilleri (Uçar, 2017), epistemolojik inançlar (Uçar, Morsünbül ve Atak, 2016), politik ideolojiler (Panno ve ark., 2018), öğrenme (Rosman, Mayer, Peter ve Krampen, 2016) gibi değişkenlerle bilişsel kapanma ihtiyacı ilişkilendirilmiştir. Bilişsel kapanma ihtiyacı ile değer tercihleri arasındaki ilişkiyi araştıran iki çalışmaya rastlanabilmiştir (bkz. Calogeroa ve ark., 2009; Şeker ve Akman, 2016). Söz konusu iki çalışmada da Schwartz (1992) tarafından geliştirilen ve 10 değeri içeren veri toplama aracı kullanılarak iki değişkenli korelasyon (bivariate correlation) analizleri sonucu bilişsel kapanma ihtiyacı ile bazı değerler arasında ilişki olduğu ortaya konmuştur. Bu çalışmada ise Schwartz ve arkadaşları (2012) tarafından güncellenen ve 19 değeri içeren değer tercihleri ölçeği kullanılarak bilişsel kapanma ihtiyacı ve onun alt boyutlarıyla değer tercihleri arasındaki ilişki iki değişkenli korelasyon analizleri, çok değişkenli kanonik korelasyon (canonical correlation) analizi ve çoklu regresyon (multiple regression) analizi ile ortaya konmuştur. Bilişsel kapanma ihtiyacı ve değer tercihleri arasındaki ilişkiyle ilgili sınırlı sayıda çalışmaya ulaşılabildiğinden araştırma sonuçlarının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca öğrencilerin önem verdikleri değerlerin ortaya çıkarılmasının ve değer tercihlerini etkileyen bilişsel kapanma ihtiyacı boyutlarının saptanmasının değer eğitimiyle ilgilenen öğretici ve araştırmacılara yardımcı olması beklenmektedir. Araştırmanın bir diğer önemi alanyazında meslek yüksek okulu öğrencilerinin değer tercihleriyle bilişsel kapanma ihtiyaçları arasındaki ilişkiye odaklanan bir araştırmaya rastlanamamış olmasıdır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin bilişsel kapanma ihtiyacı ile değer öncelikleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Araştırma soruları aşağıda sunulmuştur:

1. Üniversite öğrencilerinin bilişsel kapanma ihtiyaçları ve değer öncelikleri ne düzeydedir?
2. Üniversite öğrencilerinin bilişsel kapanma ihtiyaçları ile değer öncelikleri arasında ilişki var mıdır?
3. Üniversite öğrencilerinin bilişsel kapanma ihtiyaçları ile değer öncelikleri arasında çok değişkenli ilişkiler var mıdır?
4. Üniversite öğrencilerinin bilişsel kapanma ihtiyaçları değer önceliklerini anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

Yöntem

Araştırmada nicel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırma deseni olarak deneysel olmayan araştırma desenlerinden ilişkisel araştırmadan yararlanılmıştır (bkz. Gliner, Morgan ve Leech, 2009). Öncelikle betimsel istatistikler yardımıyla öğrencilerin bilişsel kapanma ihtiyacı düzeyleri ile değer öncelikleri düzeyleri sunulmuştur. Sonrasında ilişkisel araştırmayla bilişsel kapanma düzeyi ve değer öncelikleri arasındaki ikili ilişkiler ve çok değişkenli ilişkiler ortaya konmuş ve değer önceliklerini yordamada anlamlı olan değişkenler belirlenmiştir.

Katılımcılar

Araştırmanın örneklemini Türkiye’de Orta Karadeniz bölgesinde bulunan bir üniversiteye bağlı 148 meslek yüksek okulu öğrencisi (%61.5 kız, %38.5 erkek; %66 9. sınıf, %33.1 2.sınıf) oluşturmuştur. Örneklem, kolay ulaşılabilir durum örnekleme tekniğiyle belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bilişsel Kapanma İhtiyacı Ölçeği, Roets ve Van Hiel (2006) tarafından geliştirilmiş Yılmaz (2018) tarafından Türkçe uyarlaması yapılmıştır. Ölçeğin Türkçe formu 14 madde ve beş boyuttan oluşmaktadır. Boyutlar; düzen arama, öngörülebilirlik ihtiyacı, hızlı karar verme, belirsizlikten rahatsız olma ve sabit

fikirliliktedir. Ölçek, 6'lı Likert tipi (1= Kesinlikle katılmıyorum, 6 = Kesinlikle katılıyorum) derecelendirmeye sahiptir. Geçerlik çalışmalarıyla ölçeğin geçerli olduğu sonucuna varılmıştır. Yılmaz (2018) tarafından ölçeğe ilişkin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .86 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ise iç tutarlılık katsayısı .85 olarak hesaplanmıştır (sabit fikirlilik boyutu çıkarıldığında tutarlılık .87 olmuştur). Boyutlar bağlamında Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları; düzen arama ($r=.77$, 3 madde), öngörülebilirlik ($r=.66$, 3 madde), hızlı karar verme ($r=.68$, 3 madde), belirsizlik istememe ($r=.71$, 3 madde) ve sabit fikirlilik ($r=.27$, 2 madde) olarak hesaplanmıştır. Sabit fikirlilik boyutunun güvenilirliği yeterli olmadığı için analiz dışı bırakılmıştır. Ölçeğin kullanılabilirliği için uyarılama yapan araştırmacıdan e-posta yoluyla izin alınmıştır.

Değer Tercihleri Ölçeği, ilk olarak Schwartz (1992) tarafından 10 değeri kapsayacak şekilde geliştirilmiştir. Ardından Schwartz ve arkadaşları (2012), ölçeği yeniden ele almış ve 19 değeri içerir şekilde güncellemişlerdir. Bu 19 değer dört ana değer altında toplanmıştır. Ana değerler; kendini geliştirme, öz-aşkınlık, muhafazakarlık ve değişime açıklıktır. Ölçek, 57 maddeden oluşmaktadır ve 6'lı Likert tipi (1= Bana hiç benzemiyor, 6 = Bana çok benziyor) derecelendirmeye sahiptir. Schwartz ve arkadaşları (2012), Schwartz ve Butenko (2014) ve Schwartz, Ciecuch, Vecchione, Torres, Dirilen-Gumus, ve Butenko (2017) tarafından yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarıyla ölçeğin geçerli, güvenilir ve kullanılabilir olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çalışmada 19 değer Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .93 olarak bulunmuştur. Boyutlar bağlamında iç tutarlılık katsayıları değişime açıklık ($r=.84$, 12 madde), kendini geliştirme ($r=.77$, 12 madde), muhafazakarlık ($r=.86$, 15 madde) ve öz-aşkınlık ($r=.87$, 18 madde) olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin kullanılabilirliği için Schwartz'dan e-posta yoluyla izin alınmış izin mailiyle birlikte ve Dirilen ve Demirutku (2012) tarafından Türkçeye çevrilen ölçek formu da gönderilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Verilerin toplanması aşamasında, ölçme araçları Google Forms uygulaması yardımıyla çevrimiçi doldurulabilecek şekilde hazırlanmış ve öğrencilere çoklu mesajlaşma programı yoluyla iletilmiştir. Öncesinde öğrenciler çalışma hakkında bilgilendirilmiş ve gönüllü olanlar örnekleme dahil edilmiştir. Veriler aynı şekilde çevrimiçi olarak Google Forms yardımıyla toplanmıştır. Veri toplama araçlarının doldurulması ortalama 15-20 dakikalık bir süre gerektirmektedir. Veriler 2020 yılı Mart ve Nisan aylarında toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde yüzde, frekans, ortalama, standart sapma betimsel istatistikleri ile Pearson korelasyon katsayısı, kanonik korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Analizler yapılırken Schwartz ve arkadaşları (2012), Schwartz ve Butenko (2014) ve Schwartz ve arkadaşlarının (2017) geçerlik analizleri sonucunda elde ettikleri düzeltme işlemleri uygulanmıştır. Buna göre iki değişkenli Pearson korelasyon katsayıları hesaplanırken yanlılıktan kaçınmak için merkezi değer puanları kullanılmıştır. Merkezi değer puanları, her bir değer için ortalama puanlar alındıktan sonra 57 madde için toplam ortalama puanın hesaplanması ve toplam ortalamadan her bir değere ait ortalamanın çıkarılması sonucu elde edilmiştir. Kanonik korelasyon ve regresyon analizlerinde ise ham puanlar kullanılmıştır.

Veriler analiz edilmeden önce varsayım testleri uygulanmıştır. Öncelikle, örneklem büyüklüğü değerlendirilmiştir. Tabachnick ve Fidell'e (2007) göre değişken sayısının 10 katı kadar örneklem yeterli görülmektedir. Araştırmada sekiz değişken yer aldığından 80 kişilik bir örneklem yeterli görülmekteyken örnekleme 148 kişi yer almıştır. İkinci olarak tek tek değişkenler için ve çok değişkenli uç değer (outliers) analizleri yapılmıştır. Çok değişkenli uç değer analizinde Mahalanobis uzaklıklarından yararlanılmıştır. Bu analizlerin sonunda 13 uç değer analiz dışı bırakılmıştır. Daha sonra değişkenlerin normal dağılımı incelenmiştir. Normal dağılımı saptamada basıklık-çarpıklık değerleri ile histogramlar incelenmiştir. Beş değişken için basıklık ve çarpıklık değerlerinde hafif sapmalar görülse de kanonik korelasyon analizi normal dağılım varsayımına karşı dayanıklı (robust) olduğundan (Tabachnick ve Fidell, 2007) analize devam edilmesini engelleyecek bir durum olmadığına karar verilmiştir. Her iki değişken setinde yer alan değişkenler arasında çoklu bağlantılılık (multicollinearity) sorunu olup olmadığı VIF ve tolerans değerleri incelenerek ortaya konmuştur. Her iki değişken seti için de değişkenler arası çoklu bağlantılılık sorunu yoktur. VIF değerlerinin tamamı dörtten küçük, tolerans değerleri ise .25'ten

büyüktür. Son olarak değişken setleri içerisinde yer alan değişkenlerin birbirleriyle doğrusal ilişkisi olup olmadığı test edilmiş ve analize devam etmeyi engelleyecek bir ihlal görülmemiştir. Analizler, SPSS 23.0 paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Etik Kurul Onayı

Bu çalışma, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu 02.03.2020 tarihli 02 oturum numaralı 04 karar sayılı iznine dayalı olarak yürütülmüştür.

Bulgular

Üniversite Öğrencilerinin Değer Öncelikleri ve Bilişsel Kapanma İhtiyaçlarına Yönelik Tanımlayıcı Veriler

Üniversite öğrencilerinin değer öncelikleri ve bilişsel kapanma ihtiyaçlarına yönelik veriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.

Değer Öncelikleri ve Bilişsel Kapanma İhtiyaçlarına Yönelik Tanımlayıcı Veriler

	Değer Öncelikleri		Bilişsel Kapanma İhtiyacı		
	M	SD	M	SD	
Düşüncede Öz Denetim	5.54	.59	Düzen Arama	5.20	.87
Davranışta Öz Denetim	5.50	.62	Öngörebilirlik	5.13	.81
Uyarılma	5.26	.78	Hızlı Karar Verme	5.18	.83
Hazcılık	5.43	.62	Belirsizlik İstememe	5.31	.77
Değişime Açıklık	5.43	.49	Bilişsel Kapanma Ort.	5.21	.60
Başarı	5.34	.70			
Kişiler Üzerinde Güç	4.11	1.24			
Kaynaklar Üzerinde Güç	3.69	1.27			
Saygınlık	5.49	.69			
Kendini Geliştirme	4.66	.69			
Kişisel Güvenlik	5.35	.77			
Sosyal Güvenlik	5.74	.48			
Geleneksellik	5.40	.88			
Kurullara Uyuma	5.01	.94			
Kişiler Arası Uyum	5.24	.71			
Muhafazakarlık	5.35	.52			
Alçakgönüllülük	5.26	.69			
Doğayı Koruma	5.43	.69			
Eşitlik ve Adalet	5.61	.60			
Tolerans	5.36	.66			
Yardım Etme	5.64	.53			
Dürüstlük	5.67	.60			
Öz-Aşkınlık	5.49	.43			
Değerler Genel Ort.	5.27	.41			

Tablo 2’de görüleceği üzere öğrencilerin değerleri sahiplenme oranları yüksek düzeydedir. Genel değer ortalaması ($M = 5.27$, $SD = .41$) olarak hesaplanmıştır. Öğrencilerin en fazla önem verdiği değerler; sosyal güvenlik, dürüstlük, yardım etme, eşitlik ve adalet olmuştur ($M = 5.74$, $SD = .48$; $M = 5.67$, $SD = .60$; $M = 5.64$, $SD = .53$; $M = 5.61$, $SD = .60$). Kaynaklar üzerinde güç ve kişiler üzerinde güç değerleri en az önem verilen değerlerdir ($M = 3.69$, $SD = 1.27$; $M = 4.11$, $SD = 1.24$). Ayrıca kurallara uyuma, kişiler arası uyum, uyarılma ve alçakgönüllülük değerleri de diğerlerine nazaran düşük ortalamaya sahiptir ($M = 5.01$, $SD = .94$; $M = 5.24$, $SD = .71$; $M = 5.26$, $SD = .78$; $M = 5.26$, $SD = .69$). Ana değerler bağlamında ise

önem sırası; öz-aşkınlık, değişime açıklık, muhafazakarlık ve kendini geliştirme şeklinde gerçekleşmiştir ($M = 5.49, SD = .43; M = 5.43, SD = .49; M = 5.35, SD = .52; M = 4.66, SD = .69$).

Öğrencilerin bilişsel kapanma ihtiyaçları ise yüksek düzeydedir ($M = 5.21, SD = .60$). En yüksek ortalama belirsizlik istememe ($M = 5.31, SD = .77$) en düşük ortalama öngörebilirlik ($M = 5.13, SD = .81$) boyutlarına aittir.

Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Kapanma İhtiyaçları ve Değer Öncelikleri Arasındaki İlişki

Schwartz ve arkadaşlarının (2012) sınıflandırmasında yer alan 19 değer ile bilişsel kapanma ihtiyacı ve alt boyutlarına ilişkin Pearson korelasyon katsayıları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3.
Değer Öncelikleri ve Bilişsel Kapanma İhtiyaçlarına İlişkin Korelasyon Katsayıları

Değerler	Bilişsel Kapanma				
	Düzen Arama	Öngörebilme	Hızlı Karar Verme	Belirsizlik İstememe	Bilişsel Kapanma Ort.
Düşüncede Öz Denetim	.016	.030	-.088	-.088	-.043
Davranışta Öz Denetim	.078	.126	.104	-.053	.091
Uyarılma	.065	.077	.083	-.090	.050
Hazcılık	.222*	.211*	-.001	.038	.164
Başarı	-.271*	-.298*	-.151	-.250*	-.333*
Kişiler Üzerinde Güç	.068	.020	-.069	.232*	.082
Kaynaklar Üzerinde Güç	.234*	-.029	-.020	.269*	.155
Saygınlık	-.131	-.117	-.179*	-.169	-.204*
Kişisel Güvenlik	-.253*	-.149	.051	-.023	-.132
Sosyal Güvenlik	.310*	.194*	.074	-.042	.191*
Geleneksellik	-.010	-.031	.060	.019	.013
Kurallara Uyma	-.357*	-.142	-.139	.007	-.224
Kişiler Arası Uyum	-.061	-.076	-.053	-.031	-.076
Alçakgönüllülük	.001	-.005	.008	-.131	-.041
Doğayı Koruma	-.335*	.004	-.036	-.070	-.156
Eşitlik ve Adalet	.172*	.096	.030	-.164	.053
Tolerans	-.026	.010	.149	.111	.082
Yardım Etme	-.030	.035	.101	-.039	.023
Dürüstlük	.196*	.175*	.214*	-.164	.152

Not. * işaretiyle belirtilen korelasyon katsayıları $p=.05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 3'e göre bilişsel kapanma ortalama puanları ile başarı ($r = -.333, p < .05$), saygınlık ($r = -.204, p < .05$) ve sosyal güvenlik ($r = .191, p < .05$) değerleri arasında anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Boyutlar bağlamında ilişkiler incelendiğinde düzen arama boyutuyla hazcılık ($r = .222, p < .05$), başarı ($r = -.271, p < .05$), kaynaklar üzerinde güç ($r = .234, p < .05$), kişisel güvenlik ($r = -.253, p < .05$), sosyal güvenlik ($r = .310, p < .05$), kurallara uyma ($r = -.357, p < .05$), doğayı koruma ($r = -.335, p < .05$), eşitlik ve adalet ($r = .172, p < .05$) ve dürüstlük ($r = .196, p < .05$) değerleri; öngörebilme boyutuyla hazcılık ($r = .211, p < .05$), başarı ($r = -.298, p < .05$), sosyal güvenlik ($r = -.194, p < .05$) ve dürüstlük ($r = .175, p < .05$) değerleri; hızlı karar verme boyutuyla saygınlık ($r = -.179, p < .05$) ve dürüstlük ($r = .214, p < .05$) değerleri; belirsizlik istememe boyutuyla başarı ($r = -.250, p < .05$), kaynaklar üzerinde güç ($r = .269, p < .05$) ve kişiler üzerinde güç ($r = .232, p < .05$) değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişkiler saptanmıştır.

Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Kapanma İhtiyaçları ve Değer Öncelikleri Arasındaki Çok Değişkenli İlişki

Araştırmada bağımsız değişken olarak belirlenen bilişsel kapanma ihtiyacının dört boyutu (düzen arama, öngörebilirlik, hızlı karar verme, belirsizlik istememe) ile bağımlı değişken olan değer öncelikleri ölçeğinin dört ana boyutu (değişime açıklık, kendini geliştirme, muhafazakarlık ve öz-aşkınlık) arasında kanonik korelasyon analizi uygulanmıştır. Dört kanonik çift oluşan teste ilişkin sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4.
Anlamlılık Testleri

Test	Değer	F	Df	Hata Df	p
Pillais	.53	5.04	16	520	.000
Hotellings	.75	5.88	16	502	.000
Wilks	.53	5.56	16	388	.000
Çiftler	Wilks L.	F	Df	Hata Df	p
1-4	.53	5.56	16	388	.000
2-4	.82	2.93	9	311	.002
3-4	.94	1.68	4	258	.155
4-4	.99	.54	1	130	.463
Kanonik değişkenler	Öz değer	Kanonik korelasyon	Kanonik korelasyonun karesi		
1	.54	.59	.35		
2	.16	.36	.13		
3	.05	.21	.04		
4	.004	.06	.004		

Tablo 4'te görüldüğü üzere çok değişkenli Pillais, Hotellings ve Wilks testlerinin tamamı istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{16, 520} = 5.04, p < .05$; $F_{16, 502} = 5.88, p < .05$; $F_{16, 388} = 5.56, p < .05$). Bu sonuç, en az bir kanonik çift arasında anlamlı ilişki olduğunu göstermektedir. Hangi çiftler arasında anlamlı ilişki olduğu yine aynı tabloda sunulmuştur. Buna göre ilk iki kanonik çift istatistiksel olarak anlamlı iken (Wilks' $\lambda = .53, F_{16, 388} = 5.56, p < .05$; Wilks' $\lambda = .82, F_{9, 311} = 2.93, p < .05$) son iki kanonik çift anlamlı bulunmamıştır (Wilks' $\lambda = .94, F_{4, 258} = 1.68, p = .155$; Wilks' $\lambda = .99, F_{1, 130} = .54, p = .463$). Tablo 4'te son olarak kanonik çiftler arasındaki korelasyon katsayılarına yer verilmiştir. Buna göre birinci kanonik çift arasında orta düzeyde ($r=.59$) ikinci kanonik çift arasında ise düşük düzeyde ($r=.36$) korelasyonlar hesaplanmıştır. İkinci kanonik çift arasında istatistiksel olarak anlamlılık bulunsa da yorumlama için bu anlamlılık yeterli değildir. Bu değişken için korelasyon önemli düzeyde olmadığından ($<.40$) (bkz. Hair, Black, Babin ve Anderson, 2010) ikinci kanonik değişken de analiz dışı bırakılmıştır. Sonuç olarak, elde edilen dört kanonik değişkenden yalnızca birincisiyle analize devam edilmiştir. Bu kanonik değişkene göre değer tercihleri ile bilişsel kapanma ihtiyacı arasındaki ortak varyans %35 olmuştur.

Tablo 5.
Bağımlı Değişkenlerle Kanonik Değişken Arasındaki İlişki

Standardize Edilmiş Kanonik Katsayılar	
Değişken	Kanonik değişken
Öz-aşkınlık	.40
Kendini geliştirme	.19
Değişime açıklık	.10
Muhafazakarlık	.48
Bağımlı Değişkenlerle Kanonik Değişken Arasındaki Korelasyonlar	
Değişken	Kanonik değişken
Öz-aşkınlık	.90
Kendini geliştirme	.57
Değişime açıklık	.65
Muhafazakarlık	.93

Tablo 5'te kanonik değişken için bağımlı değişkenlerin önem sıralaması yer almaktadır. Buna göre en önemli bağımlı değişkenler sırasıyla; muhafazakarlık, öz-aşkınlık, kendini geliştirme ve değişime açıklıktır (.48; .40; .19; .10). Aynı tabloda dört bağımlı değişkenin kanonik değişkeni yükleme (loading) katsayıları da sunulmuştur. Bu katsayılar, .57 ile .93 arasında değişmektedir. Bağımlı değişkenlerden tamamı yeterli faktör yüküne (>.40) sahiptir.

Tablo 6.
Bağımsız Değişkenlerle Kanonik Değişken Arasındaki İlişki

Standardize Edilmiş Kanonik Katsayılar	
Değişken	Kanonik değişken
Düzen arama	.56
Öngörebilme	.27
Hızlı karar verme	.30
Belirsizlik istememe	.19
Bağımsız Değişkenlerle Kanonik Değişken Arasındaki Korelasyonlar	
Değişken	Kanonik değişken
Düzen arama	.85
Öngörebilme	.68
Hızlı karar verme	.70
Belirsizlik istememe	.58

Tablo 6'da kanonik değişken için bağımsız değişkenlerin önem sıralaması yer almaktadır. Buna göre en önemli bağımsız değişkenler sırasıyla; düzen arama, hızlı karar verme, öngörebilme ve belirsizlik istememedir (.56; .30; .27; .19). Aynı tabloda bağımsız değişkenlerin kanonik değişkeni yükleme (loading) katsayıları da sunulmuştur. Katsayılar .58 ile .85 arasında değişmektedir ve hepsi yeterli yük değerine sahiptir (>.40).

Kanonik korelasyon analizi sonucu elde edilen çoklu regresyon eşitlikleri aşağıda sunulmuştur:

- Öz-aşkınlık = $b_0 + b_1$ (Düzen arama) + b_1 (Öngörebilme) + b_3 (Hızlı karar verme) + b_4 (Belirsizlik istememe)
- Kendini geliştirme = $b_0 + b_1$ (Düzen arama) + b_1 (Öngörebilme) + b_3 (Hızlı karar verme) + b_4 (Belirsizlik istememe)
- Değişime açıklık = $b_0 + b_1$ (Düzen arama) + b_1 (Öngörebilme) + b_3 (Hızlı karar verme) + b_4 (Belirsizlik istememe)

- Muhafazakarlık= $b0 + b1$ (Düzen arama) + $b1$ (Öngörebilme) + $b3$ (Hızlı karar verme) + $b4$ (Belirsizlik istememe)

Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Kanonik korelasyon analizi sonucu elde edilen regresyon eşitlikleri çoklu regresyon analiziyle incelenmiş ve Tablo 7'deki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 7.

Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Model	Katsayılar ^a				
	B	Std. Hata	β	t	p
Sabit	3.51	.278		12.63	.000
Düzen arama	.159	.042	.324	3.82	.000
Belirsizlik istememe	.137	.046	.247	2.99	.003
Öngörebilirlik	.044	.044	.083	.98	.326
Hızlı karar verme	.039	.044	.076	.89	.375
a. Bağımlı değişken: Öz-aşkınlık; Model: $F_{4,130}=14.28, p < .05 R^2 = .305$					
Model	Katsayılar ^b				
	B	Std. Hata	β	t	p
Sabit	2.78	.482		5,77	.000
Düzen arama	.043	.072	.055	.599	.550
Belirsizlik istememe	-.139	.079	-.156	-1.75	.082
Öngörebilirlik	.201	.077	.236	2.61	.010
Hızlı karar verme	.262	.076	.317	3.45	.001
b. Bağımlı değişken: Kendini geliştirme; Model: $F_{4,130}=7.76, p < .05 R^2 = .193$					
Model	Katsayılar ^c				
	B	Std. Hata	β	t	p
Sabit	3.68	.348		10.59	.000
Düzen arama	.078	.052	.137	1.48	.139
Belirsizlik istememe	.130	.057	.203	2.26	.025
Öngörebilirlik	.011	.056	.019	.206	.837
Hızlı karar verme	.115	.055	.195	2.10	.038
c. Bağımlı değişken: Değişime açıklık; Model: $F_{4,130}=6.99, p < .05 R^2 = .177$					
Model	Katsayılar ^d				
	B	Std. Hata	β	t	p
Sabit	3.05	.337		9.06	.000
Düzen arama	.216	.051	.360	4.26	.000
Belirsizlik istememe	.030	.056	.045	.548	.584
Öngörebilirlik	.112	.054	.174	2.08	.039
Hızlı karar verme	.085	.053	.136	1.59	.112
d. Bağımlı değişken: Muhafazakarlık; Model: $F_{4,130}=14.54, p < .05 R^2 = .309$					

Tablo 7'de yer alan çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre öz-aşkınlık değerini yordamada düzen arama ve belirsizlik istememe ($\beta = .324, t = 3.82, p < .05$; $\beta = .247, t = 2.99, p < .05$); kendini geliştirme değerini yordamada öngörebilirlik ve hızlı karar verme ($\beta = .236, t = 2.61, p < .05$; $\beta = .317, t = 3.45, p < .05$) değişime açıklık değerini yordamada belirsizlik istememe ve hızlı karar verme ($\beta = .203, t = 2.26, p < .05$; $\beta = .195, t = 2.10, p < .05$); muhafazakarlık değerini yordamada düzen arama ve öngörebilirlik ($\beta = .360, t = 4.26, p < .05$; $\beta = .174, t = 2.08, p < .05$) anlamlı değişkenler olmuştur.

Tartışma ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre üniversite öğrencilerinin değerleri sahiplenme oranları yüksek düzeydedir. Öğrencilerin en fazla önem verdiği değerler; sosyal güvenlik, dürüstlük, yardım etme, eşitlik ve adalet olmuştur. Kaynaklar üzerinde güç ve kişiler üzerinde güç değerleri en az önem verilen değerlerdir. Ayrıca kurallara uyma, kişiler arası uyum, uyarılma ve alçakgönüllülük değerleri de diğerlerine nazaran düşük ortalamaya sahiptir. Bu sonuçlar, öğrencilerin bireyselden ziyade sosyal değerlere daha fazla önem verdiğini göstermektedir. Bireylerin toplum içerisinde birlikte ve huzurlu bir şekilde yaşamasına yardımcı olan sosyal güvenlik, dürüstlük, yardımseverlik ve eşitlik değerleri ön planda tutulmuştur. Kıran ve Gül (2016), lise öğrencilerinin değer önceliklerini araştırdıkları çalışmalarında bu araştırmanın sonuçlarına paralel olarak öğrencilerin en fazla evrensellik, iyilikseverlik ve güvenlik değerlerini önemsedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde Sarıcı-Bulut (2012), eğitim fakültesi öğrencileriyle yürüttüğü araştırmasında sosyal güvenlik ve dürüstlük değerlerinin en fazla benimsenen değerlerden olduğunu; güç değerinin ise en az önem verilen değerler arasında yer aldığını belirtmiştir.

Ana değerler bağlamında öğrencilerin değerlere verdiği önem sırası; öz-aşkınlık, değişime açıklık, muhafazakarlık ve kendini geliştirme şeklindedir. Bu sıralama, örnekleme dahil olan öğrencilerin çevreye ve toplumsal ilişkilere duyarlılık gösterdikleri, yaşamdan doyum sağlamak istedikleri ve kendi kararlarını verebilmek istedikleri şeklinde yorumlanabilir. Kıran ve Gül'ün (2016) çalışmasında bu sıralama; öz-aşkınlık, muhafazakarlık, kendini geliştirme ve değişime açıklık olarak gerçekleşmiştir. Öztürk ve Ünal (2019) ise üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmada öğrencilerin en yüksek ortalamayı muhafazakarlık değerinden elde ettiklerini bunu öz-aşkınlık, değişime açıklık ve kendini geliştirme değerlerinin izlediğini belirtmişlerdir. Sonuçlar bir arada değerlendirildiğinde öz-aşkınlık değerinin öğrenciler için nispeten daha önemli olduğu kendini geliştirme değerinin ise diğerlerine nazaran daha az benimsendiği söylenebilir.

Öğrencilerin bilişsel kapanma ihtiyaçları yüksek düzeydedir. En yüksek ortalama, belirsizlik istememe en düşük ortalama öngörülebilirlik boyutlarına aittir. Öğrencilerin en fazla somut olmayan, anlamlandıramadıkları olaylardan rahatsızlık duydukları yorumu yapılabilir. Alanyazında bu araştırmanın sonuçlarıyla farklılaşan araştırmalara rastlanmıştır. Uçar, Morsünbül ve Atak (2016), ergenlik dönemindeki gençlerin bilişsel kapanma ihtiyacının orta düzeyde olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Meadows, Higgs, Burke, Dovidio, Van Ryn ve Phelan (2017), tıp fakültesi öğrencileriyle yürüttükleri çalışmada bilişsel kapanma ölçeğinin üç boyutunu (sabit fikirlilik, belirsizlik istememe ve öngörülebilirlik) kullanmışlar ve yine orta düzeyde bir kapanmaya işaret etmişlerdir. Sonuçların farklılaşması çalışılan örneklemelerin farklı özelliklere sahip olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Bilişsel kapanma ihtiyacı ortalama puanları ile başarı, saygınlık ve sosyal güvenlik değerleri arasında anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Bu bulgular, bilişsel kapanma ihtiyacı ile bireylerin sosyal çevrelerindeki konumlarını ve diğer insanların onlara karşı bakışını etkileyen başarı, saygınlık ve güvenlik gibi değerlerin ilişkili olduğunu göstermektedir. Bilişsel kapanma ihtiyacı, bireylerin istek ve ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. İhtiyaçlar hiyerarşisine göre güvenlik temel ihtiyaçlardan, başarı ve saygınlık ise üst basamaklarda yer alan ihtiyaçlardan olduğu için (Maslow, 2001; Rokeach, 1973) bu değerlerle bilişsel kapanma arasında ilişki çıkması beklenen bir sonuç olmuştur. Şeker ve Akman (2016), üniversite öğrencileriyle yürüttükleri araştırmalarında bu bulgulardan farklı olarak bilişsel kapanma ihtiyacı ortalama puanlarıyla uyarılma, uyum, güvenlik ve geleneksellik değerleri arasında anlamlı ilişkiler bulmuşlardır. Calogero ve arkadaşları (2009) ise öz-denetim, uyarılma, güvenlik, uyum ve geleneksellik değerleri ile bilişsel kapanma ihtiyacı arasında anlamlı ilişkiler saptamışlardır. Bu iki çalışmada saygınlık değerine ilişkin veri sunulmamıştır.

Boyutlar bağlamında ilişkiler incelendiğinde; başarı ve dürüstlük değerleri üçer; hazcılık, kaynaklar üzerinde güç ve sosyal güvenlik değerleri ikiye; kişiler üzerinde güç, kişisel güvenlik, kurallara uyma, doğayı koruma, eşitlik ve adalet ile saygınlık değerleri ise birer boyutla ilişkili bulunmuştur. Böylece bilişsel kapanma boyutlarıyla en fazla ilişki gösteren değerler başarı ve dürüstlük olarak belirlenmiştir. Sonuçlar, Calogero ve arkadaşlarının (2009) araştırmasıyla kısmen örtüşmektedir. Bahsi geçen araştırmacılar çalışmalarında; uyum değerinin beş boyutla, öz-denetim değerinin dört boyutla, uyarılma

değerinin üç ve güvenlik değerinin iki boyutla ilişkisini bulmuşlardır. Hazcılık, güç, iyilikseverlik ve evrensellik değerleriyle hiçbir boyutun ilişkisini bulamamışlardır. Aynı şekilde Şeker ve Akman'ın (2016) sonuçlarıyla da kısmi bir örtüşme vardır. Araştırmacılar özdenetim değerinin üç; güvenlik, evrensellik, geleneksellik, uyum ve uyarılma değerlerinin ikişer; başarı ve iyilikseverlik değerlerinin birer boyutla ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Güç ve uyarılma değerlerinin ise hiçbir boyutla ilişkisi bulamamışlardır. Calogero ve arkadaşları (2009) ile Şeker ve Akman'ın (2016) araştırmaları Schwartz'ın (1992) 10 değerini kapsadığı ve çalışmalar farklı örneklemeler üzerinde yürütüldüğü için sonuçlar farklılaşmış olabilir.

Kanonik korelasyon analizi sonucu elde edilen dört kanonik çiftten ikisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Ancak kanonik çiftler arasındaki ilişki düzeyi incelendiğinde yalnız bir kanonik çiftin analize devam etmeye yeterli durumda olduğu görülmüştür. Bu kanonik çift için dört bağımlı değişkenin (öz-aşkınlık, kendini geliştirme, değişime açıklık, muhafazakarlık) ve dört bağımsız değişkenin tamamı (düzen arama, öngörebilirlik, hızlı karar verme, belirsizlik istememe) anlamlı faktör yüklerine sahiptir. Değer öncelikleriyle bilişsel kapanma ihtiyacı arasındaki ortak varyans iki değişkenin anlamlı şekilde ilişkili olduğunu göstermektedir. Kanonik korelasyon analizi sonuçları doğrultusunda çoklu regresyon eşitlikleri oluşturulmuştur. Regresyon analizine göre öz-aşkınlık değerini yordamada düzen arama ve belirsizlik istememe; kendini geliştirme değerini yordamada öngörebilirlik ve hızlı karar verme; değişime açıklık değerini yordamada belirsizlik istememe ve hızlı karar verme ve muhafazakarlık değerlerini yordamada ise düzen arama ve öngörebilirlik değişkenleri anlamlı değişkenlerdir.

Öz-aşkınlık değeri; alçakgönüllülük, evrensellik ve iyilikseverlik değerlerini kapsayan, bireylerin sadece kendi toplumlarına değil küresel ölçekte çevrelerine duyarlılıkları ve katkılarını ortaya koyan bir ana değerdir. Kendini geliştirme değeri; başarı, güç ve saygınlık değerlerini kapsayan bireysel olarak erişilmesi hedeflenen durumları ortaya koyan bir ana değerdir. Değişime açıklık değeri; öz-denetim, uyarılma ve hazcılık değerlerinden oluşan yaşamdan zevk alma, yeniliklere açık olma, düşünce ve davranışlarda özgür olma anlamlarına gelen bir ana değerdir. Muhafazakarlık değeri ise güvenlik, geleneksellik ve uyum değerlerini kapsayan bireylerin sosyal çevrelerine uyum sağlamalarını kolaylaştıran bir ana değerdir (Schwartz ve arkadaşları, 2012). Öğrencilerin düzen arama durumları arttıkça yani bireysel, toplumsal ve evrensel ölçekte bir düzenin parçası olma istekleri arttıkça öz-aşkınlık ve muhafazakarlık değerlerini benimseme düzeyleri de artmaktadır. Hem öz-aşkınlık hem de muhafazakarlık bireyin içinde yaşadığı toplumla ve yetiştiği kültürle ilişkilerini düzenleyen değerler olduğundan bu ilişkinin sağlanabilmesi belirli bir düzenin parçası olmakla mümkündür. Belirsizlik istememe ve içinde bulunulan koşulları somut biçimde algılama isteği arttıkça öz-aşkınlık ve değişime açıklık değerlerini benimseme düzeyi artmaktadır. Schwartz ve arkadaşlarına (2012) göre öz-aşkınlık ve değişime açıklık değerleri bireyler endişe ya da kaygı duymadıkları zaman önceleyecekleri değerlerdir. Belirsizlik istememe endişe duyulacak bir durumun olmaması için önemli bir değişken olabilir. Hızlı karar vermek yani sorunlar karşısında kısa sürede çözüme ulaşmak isteyen öğrencilerin kendini geliştirme ve değişime açıklık değerlerini daha fazla benimsedikleri görülmektedir. Öğrencilerin bireysel hedeflerine ulaşmada karşılaştıkları sorunları bir an önce çözmek istedikleri yorumu yapılabilir. Sonucunu tahmin edemedikleri durumlardan kaçınan öngörebilirlik isteyen öğrencilerin ise kendini geliştirme ve muhafazakarlık değerlerini daha fazla önceledikleri görülmektedir. Bu iki değer kaygı oluşturan durumlardan kaçınmaya odaklanan değerlerdir (Schwartz ve ark., 2012). Bu değerler için öğrencilerin öngörebilirlik ihtiyaçlarının yüksek olması beklenen bir sonuçtur.

Araştırma sonuçlarına göre aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Bireysel değerlerden kaynaklar üzerinde güç, kişiler üzerinde güç, kurallara uyma, kişiler arası uyum, uyarılma ve alçakgönüllülük; ana değerlerden ise kendini geliştirme diğer değerlere göre düşük ortalamalara sahiptir. Bu değerleri geliştirmeye dönük çalışmalar yapılabilir.
- Öğrencilerin bilişsel kapanma ihtiyaçları ile değer öncelikleri arasında ilişkiler saptanmıştır. İki değişken anlamlı bir büyüklükte ortak varyansı paylaşmaktadır. Bilişsel kapanma ihtiyacının tüm boyutları değer önceliklerini yordamada anlamlı değişkenlerdir. Değer eğitimi sürecinde öğrencilerin bilişsel kapanma ihtiyacı düzeylerinin saptanması, öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik bir değer eğitimi uygulaması oluşturulmasında yardımcı olabilir.

References

- Ağırkan, M. (2017). *Üniversite öğrencilerinin değer yönelimleri ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişki*. (Unpublished master thesis). Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Allen, R. F. (1975). But the earth abideth forever: Values in environmental education "ETC." J. Meyer, B. Burnham & J. Cholvat (Eds.), In *values education: Theory, practice, problems, prospects* (pp. 1-24). Ontario, Canada: Wilfrid Laurier University.
- Atak, H., Syed, M., Çok, F., & Tonga, Z. (2016). Yeni bir nöropsikolojik kavram olarak tamamlanma ihtiyacı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 8(3), 290-302. Doi:10.18863/pgy.238190
- Calogero, R. M., Bardi, A., & Sutton, R. M. (2009). A need basis for values: Associations between the need for cognitive closure and value priorities. *Personality and Individual Differences*, 46(46), 154-159. Doi: 10.1016/j.paid.2008.09.019
- Campbell, J. B., Jayawickreme, E., & Hanson, E. J. (2015). Measures of values and moral personality. G. J. Boyle, D. H. Saklofske, & G. Matthews (Eds.), In *Measures of personality and social psychological constructs* (pp. 505-529). New York: Elsevier.
- Cieciuch, J., Davidov, E., & Algesheimer, R. (2015). The stability and change of value structure and priorities in childhood: A longitudinal study. *Social Development*, 25(3), 503-527. Doi: 10.1111/sode.12147
- Ceylan, Ö., & Yıldız, G. (2019). Bilim ve Sanat Merkezleri'nde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin değer tercihlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17(37), 147-174. Doi: 10.34234/ded.469188
- Çalışkur, A., & Aslan, A. E. (2013). Rokeach değerler envanteri güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(29), 81-105. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/853627>
- Çalışkur, A., Demirhan, A., & Bozkurt, S. (2012). Değerlerin belirli meslek alanları ve demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), 219-236. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/194431>
- Gliner, J. A., Morgan, G. A., & Leech N. L. (2009). *Research methods in applied settings: An integrated approach*. New York: Routledge.
- Gürkan, H., Çamlıyer, H., & Saracaloğlu, A. S. (2000). Beden eğitimi öğretmen adaylarının değerler sistemi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 35-52. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/283833>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Herdem, K. (2016). *Yedinci sınıf fen bilimleri dersi konularıyla bütünleştirilmiş değerler eğitimi etkinliklerinin öğrencilerin değer gelişimine etkisi*. (Unpublished master thesis). Adıyaman Üniversitesi Fen bilimleri Enstitüsü, Adıyaman.
- Kapkın, B., Çalışkan, Z., & Sağlam, M. (2018). Türkiye'de 1999-2017 yılları arasında değerler eğitimi alanında yapılmış lisansüstü çalışmaların incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(35), 185-209. Retrieved from: <https://ded.dem.org.tr/gorsel/pdf/ded-35-makale-7.pdf>
- Kıran, Ö. (2016). Üniversite öğrencilerinin değer yönelimleri: OMÜ örneği. *Journal of International Social Research*, 9(43), 1266-1274. Retrieved from: <https://www.sosyalarastirmalar.com>
- Kıran, Ö., & Gül, S. (2016). Lise öğrencilerinin değer yönelimlerinin Schwartz değerler ölçeği açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(47), 488-495. Retrieved from: <https://www.sosyalarastirmalar.com>

- Körükçü, Ö., Kapıkıran, M., & Aral, M. (2016). Schwartz'ın modeline göre 3-6 yaş resimli çocuk kitaplarında değerlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(2), 133-151. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/227252>
- Köybaşı, F. (2016). Öğretmen adaylarının bireysel değer yönelimleri ile akademik motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(6), 34-44. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/423102>
- Kruglanski, A. W. & Webster, D. M. (1996). Motivated closing of the mind: Seizing and freezing. *Psychological Review*, 103(2), 263-283. Retrieved from: <https://www2.psych.ubc.ca/~schaller/Psyc590Readings/Kruglanski1996.pdf>
- Maslow, A. (2001). *İnsan olmanın psikolojisi*. (Trans. O. Gündüz). İstanbul: Kuraldışı.
- Meadows, A., Higgs, S., Burke, S. E., Dovidio, J. F., Van Ryn, M., & Phelan, S. M. (2017). Social dominance orientation, dispositional empathy, and need for cognitive closure moderate the impact of empathy-skills training, but not patient contact, on medical students' negative attitudes toward higher-weight patients. *Frontiers: Psychology*, 8(504), 1-15. Doi: 10.3389/fpsyg.2017.00504
- Öz, H. B. (2019). *Schwartz bireysel değer yönelimleri ile psikolojik iyi oluş düzeyi ilişkisinin araştırılması: Samandağ örnekleme*. (Unpublished master thesis). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Özcan, Z., & Erol, H. (2017). Üniversite öğrencilerinin değer yönelimleri ve dindarlık-değer ilişkisi (Karabük örneği). *Journal of History Culture and Art Research*, 6(4), 913-947. Doi: 10.7596/taksad.v6i4.1091
- Öztürk, M., & Ünal, V. (2019). Temel insani değerler ile yaşam doyumu arasındaki ilişki: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi örneği. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 36(1), 61-74. Doi: 10.32600/huefd.433294
- Panno, A., Carrus, G., Brizi, A., Maricchiolo, F., Giacomantonio, M., & Mannetti, L. (2018). Need for cognitive closure and political ideology: Predicting pro-environmental preferences and behavior. *Social Psychology*, 49(2), 103-112. Doi: 10.1027/1864-9335/a000333
- Pehlivan, A., Aydın, İ. S., & İnnalı, H. Ö. (2017). KKC'de okutulan Türkçe ders kitaplarının değerler eğitimi üzerinden incelenmesi. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 164-180. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jlere/issue/32803/296510>
- Roets, A., & Van Hiel, A. (2007). Separating ability from need: Clarifying the dimensional structure of the need for closure scale. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 33(2), 266-80. Doi: 10.1177/0146167206294744
- Rokeach, M. (1973). *The nature of human values*. New York: The Free.
- Rosman, T., Mayer, A. K., Peter, J., & Krampen, G. (2016). Need for cognitive closure may impede the effectiveness of epistemic belief instruction. *Learning and Individual Differences*, 49(5), 406-413. Doi: 10.1016/j.lindif.2016.05.017
- Sarıcı-Bulut, S. (2012). Gazi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin değer yönelimleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(3), 216-238. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/136777>
- Schwartz, S. H. (1992). Universals in the content and structure of values: Theoretical advances and empirical tests in 20 countries. L. Berkowitz & M. P. Zanna (Eds.), In *Advances in experimental social psychology* (pp. 1-65). San Diego, CA: Academic Press.
- Schwartz, S.H. (2017). The refined theory of basic values. S. Roccas ve L. Sagiv (Eds.), In *Values and behavior: Taking a cross-cultural perspective* (pp. 51-74). Switzerland: Springer.
- Schwartz, S. H., & Butenko, T. (2014). Values and behavior: Validating the refined value theory in Russia. *European Journal of Social Psychology*, 44, 719-813. Doi: 10.1002/ejsp.2053

- Schwartz, S. H., & Cieciuch, J. (2016). Values. F. T. L. Leong D. Bartram, F. M. Cheung, K. F. Geisinger & D. Iliescu (Eds.). In *The ITC International handbook of testing and assessment* (pp. 106-119). New York: Oxford University.
- Schwartz, S. H., Cieciuch, J., Vecchione, M., Davidov, E., Fischer, R., Beierlein, C., Ramos, A., Verkasalo, M., Lönnqvist, J. E., Demirutku, K., Dirilen-Gumus, Ö., & Konty, M. (2012). Refining the theory of basic individual values. *Journal of Personality and Social Psychology*, 103(4), 663-688. Doi: 10.1037/a0029393
- Schwartz, S. H., Cieciuch, J., Vecchione, M., Torres, C., Dirilen-Gumus, O., & Butenko, T. (2017). Value tradeoffs propel and inhibit behavior: Validating 19 refined values in four countries. *European Journal of Social Psychology*, 47(3), 241-258. Doi: 10.1002/ejsp.2228
- Spranger, E. (1928). *Types of men. The psychology and ethics of personality*. New York: Hafner.
- Şeker, B. D. ve Akman, E. (2016). The associations between need for cognitive closure and basic values. *Journal of Social Sciences*, 9(1), 2-21. Retrieved from: <https://www.researchgate.net>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Boston: Pearson.
- Tamir, M., Schwartz, S. H., Cieciuch, J., Riediger, M., Torres, C., Scollon, C., Dzokoto, V., Zhou, X., & Vishkin, A. (2016). Desired emotions across cultures: A value-based account. *Journal of Personality and Social Psychology*, 111(1), 67-82. Doi: 10.1037/pspp0000072
- Uçar, M. E. (2017). Biliş ihtiyacı benlik saygısı tamamlama ihtiyacı ve kimlik stilleri arasındaki ilişkiler. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 640-656. Retrieved from: <https://www.researchgate.net>
- Uçar, M. E., Morsünbül, Ü., & Atak, H. (2016). Beliren yetişkinlik döneminde epistemolojik inançlar ve tamamlanma ihtiyacı kimlik stillerini yordamakta mıdır? *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(47), 571-579. Retrieved from: <https://www.sosyalarastirmalar.com>
- Vecchione, M., Schwartz, S., Alessandri, G., Döring, A., Castellani, V., & Caprara, M. G. (2016). Stability and change of basic personal values in early adulthood: An 8-year longitudinal study. *Journal of Research in Personality*, 63(4), 111-122. Doi: 10.1016/j.jrp.2016.06.002
- Venkataiah, N. (2007). Value education an overview. N. Venkataiah (Ed.), In *Value education* (pp. 1-20). New Delhi: APH.
- Webster, D. M., & Kruglanski, A. W. (1994). Individual differences in need for cognitive closure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67(6), 1049-1062. Doi:10.1037/0022-3514.67.6.1049
- Yıldız, M., Dilmaç, B., & Deniz, M. E. (2013). Öğretmen adaylarının sahip oldukları değerler ile benlik saygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 12(3), 740-748. Doi: 10.17860/efd.02113
- Yılmaz, H. (2018). The Turkish adaptation of 15-item version of the need for cognitive closure scale and relationship between thinking and decision-making styles. *Universal Journal of Educational Research* 6(8), 1710-1722. Doi: 10.13189/ujer.2018.060812
- Yiğittir, S. (2012). İlköğretim 5.sınıf öğrencilerinin değer yönelimlerinin Rokeach ve Schwartz değer sınıflandırmasına göre değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 1-15. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/786957>